

Debreczeni Független Újság

pártoktól független politikai napilap.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
Helyben: Vidéken:
Egy óra: 1 kor. Egy óra: 1 kor. 50 fill.
Negyedévre: 3. Negyedévre: 4. 50.

Felolvasó szerkesztő:
SIPOS BÉLA.
Kiadók és laptulajdonosok:
HOFFMANN és KRONOVITZ.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
DEBRECZEN,
Piacz-utca 47. és 49. szám.

Eredmény.

Debreczen, jan. 18.

Boda Dezső kormánybiztos és több társából álló kirendeltsége tíz nap óta felforgatta a várost. A spicli had, a mely a fővárosból érkezett Debreczenbe, minden elképzelhető módon igyekezett a kegyelmes parancsnoknak érvényt szerezni.

A kirendeltség működésének legapróbb részleteit ismeri a közönség, a mely most már többé nem kíváncsi arra, hogy kik a tanuk és mit vallanak, hanem tudni szeretné, hogy a nagyszabásu, soha nem látott és nem hallott vizsgálatnak mi az eredménye.

Mi, a kik a vizsgálatnak első percztől kezdve éber figyelői és ellenőrzői voltunk, a kormánybiztosi kirendeltség működése után egy nappal megjósoltuk, hogy a hajszja nem fog sikerrel járni!

A rendőrség, a mely egyetlen mákszemnyi gyanura egyesek kétségtelen bűnösségéről meg volt győződve, az elképzelhető legszigorubb eszközök-

kel dolgozott, hogy a társadalom néhány tagjára rá süssse a bélyeget.

A kis pont, a melyek a névtelen levelek aljasságaiból cseppentek egyesekre, az igazságszolgáltatás hivatott őrei előtt nyomban elmosódtak, tisztán látta, hogy a gyanuk nem elegendő a vizsgálat oly értelemben való folytatásához, a melyben a rendőrség óhajtott volna.

Az egész vizsgálat nem volt egyéb csuf hajszánál, a mely mint minden ilyen, csak fiaskóval végződik.

Habár a kir. ügyészség fogházában ott vannak még a vizsgálati fogásigot szenvedő emberek, az eredmény mégis fényesen csillan elő és azt mutatja: azok az emberek nem bűnösök.

Kár volt a vizsgálatot az uriemberekre irányítani, kár volt arról beszélni, hogy tervszerűen készült a véres népitélet, mert az, a mi január 2 án történt, nem volt egyéb, mint a felzúgott kedélyeknek pillanat szülte eseménye.

Se terv, se czélszerűség nem volt benne, a tömeg megelégette a kormány

összehalmozott törvénytelenységét és alkalmat látott kifejezést adni érzelmeinek akkor, a midőn Kovács Gusztáv főispán, a kormány erőszakoskodásainak letéteményese megjelent Debreczenben.

A felzúdulásnak ilyenét való kifejezése kétségtelenül a büntető törvénykönyvbe ütközik, azonban az esetet elbíráló igazságszolgáltatás feltétlenül mérlegelni fogja a felháborodást, amely jogosan keletkezett az ember k szívében.

Boda Dezső kormánybiztos és kirendeltjei jól működtek. Ezt az ő megbízójuk, a nagy Kristóffy elfogja ismerni. Hálás lesz nekik, meg is jutalmazza érte, de igaz meggyőződésükkel mérlegelve a munkájukat, ők is azt szürik le az egész nagy munkából, hogy eredményt nem értek el.

A nép megmondotta azt, a mit akart, hogy egy kissé szerencsétlenül mondotta meg — az esetleg sajnálatos körülmény, de hogy Debreczenben egyáltalán nincsen szükség a Trepovuralomra, ezt végül a kormánybiztos urak is körütekintés nélkül konstatahatják.

Az apaszínész.

Irta: Zöldi Márton

A vendéglő terembe, hol a harmadrangú színtársulat az előadásokat tartotta, déltájban a levélhordó nyitott be. Hangosan tette fel a kérdést.

— Van maguk között, valami Simai Lukács nevezetű színész ur?

— Van — hangzott a válasz.

— Hol lehetne megtalálni?

Az utóbbi kérdésre a színtársulat szolgálja adott választ.

— Tessék egy percet várni, mindjárt idehívom. Bent van az ivóban.

Néhány perc mulva az ajtóban magas szikár, borotvált képű férfi jelent meg. Ötven hatvan év közötti ember, kopasz tarkóval és két feltűnően mély ránczal, mely a szájszéltől húzódott az állig. A világoskék, fátalos szem, a nyitott ajak kevés értelmességet fejezett ki. Szinte bamba tekintettel fordult a levélhordóhoz:

— Engem tetszik keresni?

— Simai Lukácsot.

— En vagyok.

— Akkor tessék pénzes levél, száz forint.

Átadott egy öt pécsetes levelet, aztán

ismételten nógatnia kellett a színészt, hogy írja alá a nevét az elébe tartott könyvbe.

Simai Lukács, a társulat apaszínésze felbontotta a levelet. Olvasás közben reszketett a keze, s a fakó rosszul borotvált arcra lázas pirosság szökött. Aztán ott hagyta a termet s visszament az ivóba.

A próba után az ügyelő telepedett melléje. Az öreg színész akkor is kezében tartotta a levelet. Éppen negyedszer olvasta. Az ügyelő közömbös hangon kérdezte:

— Pénzt kaptál?

— Igen, a lányomtól — válaszolta Simai érezhető megindultsággal.

Az ügyelő érdeklődve fordította feléje a fejét.

— A lányodtól? Tudtommal, neked...

— Igaz, senki tudja, én magam is csak később... Ugy van... A lányom gazdag uri leány... azt hiszem, nagyon gazdag... husz éves... nem láttam soha... most irt először... Milyen ostoba az élet, nemesak a színpadon... amott is.

Sóhajtott és gondosan eltette a levelet a kabátja belső zsebébe.

A sugó őszintén nyilatkozott.

— Az ostobaságot értem, téged nem.

Simai Lukács szakadottan mondotta,

el az ő házasetének rövid, visszataszító drámáját, miközben ajkát harapdálta ujjait ropogtatta.

Huszonöt évvel ezelőtt megnősült, elvette a társulat fiatal naiváját, egy színészyermeket, Sándor Emiliát, kinek szépsége országos híru volt. Simai már az első hetekbe üldözni kezdte féltékenységgel s mikor fél évi házasság után a férj egy brutális jelenetet rögtönzött a fiatal asszony azzal fenyegette, hogy ott hagyja, ha még egy sértő szót mond. A dühödtt ember kimondta a legsértőbb szót és Sándor Emilia beváltotta fenyegetését.

— Igaz volt — folytatta az apaszínész, töredelmes gyónó hangon — Az a férj, ki a feleségét sértegeti, alávaló disznó rablógyilkos,

Látszott, hogy jól esett neki az önszidalalmazás. Az ügyelő nyugodtan kérdezte:

— Hát aztán?

— Aztán ott hagyott még azt nap, nem láttam soha többet. Két év mulva törvényesen elváltunk. Ő férjhez ment egy gazdag földbirtokoshoz.

— De hát a leány? — kérdezte az ügyelő.

— Az hat hónappal azután született, hogy Emilia elhagyott, A második férj,

A kereskedő ifjak tánczestélye február hó 10-én

az Arany Bika disztermében.

A debreceni ref. kollegium főgimnáziumának építkezési ügye.

Irta: Karai Sándor, főgimnáziumi igazgató.

A debreceni ref. főgimnázium új épületének ügyét kívánom ismertetni abból az alkalomból, hogy a főiskola egyházi felelőssége, a tiszántúli ref. egyházkerület Debrecen sz. kir. város törvényhatósági bizottságához kérelmet nyújtott be az iránt, hogy a város közönsége 400,000 koronával járuljon hozzá a főgimnázium építéséhez részint pénzben részint épület-anyagokban.

A városi közgyűléshez intézett kérvényben, amennyire ily kérvény kerete lehetővé teszi, nagy vonásokban elő vannak ugyan adva azok a körülmények, amelyek az új építkezést szükségessé teszik; de minthogy a kérvény benyújtása óta más irányú nézetek is merültek fel, ezekre való tekintettel is szükségesnek látszik az ügy egy és más irányban való tüzetesebb megvilágítása.

De különben is olyan dologról van szó, a mely a város közönségét nem csak a hozandó anyagi áldozat szempontjából, hanem a város kulturális érdekeinek szempontjából is a legszélesebb körben érdekli. Mert nem szólva most a főiskola többi intézeteiről, a melyek első sorban szintén a város érdekeit szolgálják s a melyeknek megakadályozása is a gimnázium kérdésének megoldásával nyerhet csak lendületet, a gimnázium nagy népességének, átlag véve mintegy 700 tanulónak több mint fele (az utolsó 10 év adatai szerint átlag 52,4%-a) a helybeli lakosok gyermekéből kerül ki. Ha tehát a debreceni ref. főgimnáziumba más, mint helybeli tanuló nem járna, ez intézet akkor is az ország népesebb középiskolái közé tartoznék.

Az a gondolat, hogy ez a népes intézet új épületben helyeztessék el, nem ötletszerűleg született meg, hanem évek hosszú során át tartó megfontolásnak, ta-

nakodásnak és tervezgetésnek a lezáródott eredménye, a melyben részt vettek az összes illetékes testületek: a főiskolai tanári kar, a főiskolai gazdasági tanács, az igazgatótanács, az egyházkerületi közgyűlés, a melyek a főiskola szükségleteit legjobban ismerik, sőt része van benne magának a közoktatásügyi kormánynak is.

Az a miatt való panasz, hogy a főiskola épületének harmincöt évvel ezelőtt tervezett és harminc évvel ezelőtt felépített szárnyai soha sem feleltek meg az okoskerü iskolaépítési technika követelményeinek, egyidős magával az épülettel. Az épület fogyatkozásai azonban különösen a gimnázium szempontjából váltak mind fokozottabb mértékben érezhetőkké nemcsak az intézet extenzív fejlődése miatt, hanem különösen azon rohamos intenzív fejlődés miatt, amelyet az 1889-ban meghozott középiskolai törvény a középiskolák életében előidézett.

Az óta, ezen törvény üdvös hatása alatt az ország középiskolái épületeiben is legnagyobb részt megújultak s bennök mind tökéletesebben megvalósulást nyertek a haladó paedagogia azon követelményei, a melyek a nevelés és oktatás sikerének és az ifjuság egészségének okvetetlen feltételei. Ugy hogy sajnálattal kell bevallanunk, hogy a debreceni református főgimnázium elhelyezése és e miatt a tanítás eljaira való berendezése is ma az országban a legrosszabbak közé tartozik, az egyházkerület gymnasiumai között pedig e tekintetben határozottan az utolsó helyen áll.

Először is nagy a hiánya szükséges helyiségekben. 13 osztály terme közül csak 5 van olyan, a melynek 60 tanulóra elegendő térfogata van, ezek között is egy a benne levő oszlopok miatt tanteremnek alkalmatlan. A többi teremben sokszor csak leleményes padkombinációval tudjuk a jelentkező tanulókat beszuflni. A tornatermünk szűk, a célnak meg nem felel. Nincs mellette öltöző szoba sem. Már ré-

gen érezzük egy ujnak a szükségét. Természetráji előadó termünk, a melynek a szertár mellett kellene lenni, nincs. A rajztermünk alacsony és rossz világítású, a melyen átalakítással sem lehet segíteni. A physikai szertár annyira megtelt, hogy még egy másik teremre is szükség volna. A természetráji szertárnál még négy szoba, a kémiai gyűjtemény számára is 2 szoba kellene. Nincs történelmi és földrajzi szertárunk, az ide való eszközök, a mennyiben megvannak, a szűk tanári szobában vannak felhalmozva Filológiai muzeumunk számára, a melynek szervezését eddig helyhiányában halasztgattuk, de a mi már tovább nem halasztható, végre csak úgy tudunk termet szerezni, hogy a régiség gyűjteményt felvittük az az anyakönyvtárba, a hova az nem való, s a hol csak szükségből maradhat ideiglenesen, mert a könyvtár is küzd a helyhiányával. De az így nyert helyiség is filológiai muzeum elhelyezésére sem nem elég, sem nem alkalmas. A tanári szoba elégtelen, külön szoba a szülők elfogadására nincs, valamint az igazgatónak sincs elfogadó szobája. A szülőkkel való érintkezést ez ugyszólván lehetlenné teszi.

Már említettem, hogy az osztálytermek szűkek, és mégis sok tanuló kell bennök elhelyeznünk. E miatt a termekben tisztaság nem tartható, a levegő pedig a mely ilyen tömeg mellett állandóan poros s melyet télen a nedves felsőruhák kipárolgása is ront, már egy negyed óra alatt fülledtté, nyomasztóvá lesz, amelyben a gyermek figyelme kimerül, testi fejlődése pedig vissza marad, ellenben a betegségek iránt fogékonysága fokozódik. Mesterséges szellőztetés, a mely csak alkalmas fűtőrendszerrel kapcsolatban volna sikerrel alkalmazható, s a mely ezt az egészségi ártalmat mérsékelné, nincs. Csak az órákzökben nyerhetnek a termek friss levegőt: a mikor a gyermek fődött folyosó hiányában vagy a szellőző terebben marad, vagy kimegy az udvarra, és téli időben mind a

a neve nem jut eszembe, adoptálta. Csak ennyit tudtam máig.

— S most.

— Sokkal többet tudok, mondotta Simai fejét lehorgaszta.

Rovid szünet állott be.

— Emilia a nyáron halt meg a második férje már 3 év előtt. Ezt írja a leányom.

Ugy? — jegyezte meg az ügyelő minden meghatottság nélkül.

— Egyebet is, folytatta Simai A leányom férjhez megy. Két hónap múlva lesz az esküvője, egy fiatal orvos . . . látni szeretne. Ő nem utazhatik egyedül, kér, hogy én . . . Érted?

— Értem.

— Hát nem különös ez?

— Nagyon különös, — mondotta az ügyelő. S mikor utazol?

— Mikor. Azt hiszem, hogy még ma. Végre is . . .

— Igazad van.

Másnap délután Sima Lukács találkozott leányával, egy magas lenhaju, világoskék szemű, energikus tekintetű leánnyal, kinek karesu természetét elegáns ruha borította.

Az apaszínész, a gyakorlott deklamátors utáu hebegve közeledett. Az alacsony homlokon apró verejtékcseppek

gyöngyöztek. Nem tudott egyebet mondani:

— Milyen találkozás, édes Emilia.

— Mariska vagyok, kedves apám, a boldogult mama volt Emilia.

— Igaz. Milyen furcsa, hogy az apa nem tudja a leánya nevét.

Érezte, hogy a szíve veszedelmesen szorult össze. Nagy erőfeszítéssel sikerült összeszedni magát. Nem akart elérzékenyülni. Beszélni kezdett, zagyván, összefüggéstelenül s a saját hangja oly kellemetlenül esengett a fülébe, hogy a torka minduntalan összeszorult.

— Hát igen Mariska . . . Nagy bünt követtem el . . . de szegény anyád, az az angyal megbocsátott . . . Remélem, te is . . .

— Apám, nekem nincs jogom bírálni az ön tetteit . . .

És mégis . . . szeretem . . . de az nem ér semmit . . . a szerelem buta önzés . . . a feleséget meg kell becsülni, ez az ember ez az . . .

Nem jutott eszébe az alkalmas kifejezés. Más gondolatba kapaszkodott.

— Az Isten legjobban tudja, mit tesz . . . ő rendelte így . . . és bölcsen rendelte . . . mi lett volna belőled? Színész, akinek alig hiszi el valaki, hogy nem is tudom, miképpen fejezzem ki ma-

gamat . . . Mert látod édes lányom, én ilyen előkelő uri leánnyal még soha nem beszéltem . . . Ne csodálkozz, ha olyanokat mondok . . .

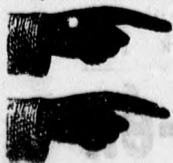
— Csak beszéljen édesapám.

— Hát igen, — folytatta Simai egy albumot lapozva idegesen — szegény anyád, látod, bár sokat szenvedtem, mégis jól esett tudnom, hogy ő boldog . . . Igen, ez a gondolat mindig megnyugtatóan hatott reám . . . Aztán egyszer, erre utaztunk, én hátramaradtam s ott a nagy farsor mögött elrejtőztem . . . azt reméltem, hogy látni fogom anyádat . . . Megvallom az igazat, rád nem is gondoltam . . . Hiszen nem láttalak soha . . . Az ember nem képes szeretni azt akit soha . . . Ugyebár, megértettél?

— Igen apám látom. És látta a mamát?

— Nem. Késő este tudom meg az egyik családtól, hogy beteg . . . Soha olyan boldogtalannak nem éreztem magamat, mint akkor . . . Emilia beteg és én nem láthatom . . . Nem hittem, hogy ily kegyetlen bűnhődéssel sujt a gondviselés . . . Zokogva borultam egy vastag fára . . . s gyalog indultam a vasuti állomáshoz . . .

— Szegény apám! — mondotta a leány.

INDRA TEA

a legjobb és legfinomabb tea a világon Melanger a legfinomabb és legerősebb china, cejlin és indus teákból, kapható a jobb fűszer-esemégek kereskedéseiben és a droguériában. — Nagyban szétkúdos: — Indra tea import company, Triszat. —

két esetben ki van téve a megfázásnak. Ezek a hideg szellős folyosók méginkább veszélyeztetik a tanárok egészségét, a kik a fülledt párás levegőben végzett munkában kimelegedve ezeken a védtelen folyosókon kénytelenek a többnyire távol eső termékből a tanári szobába menni.

A folyosók a modern iskolákban már mindenütt zártak, a tanulók ruhái, esernyői itt állanak, sőt itt vannak a szemléltető képek és kifüggesztve. Nálunk még ha beüvegeztetnők is, egyik célra sem lehetne használni őket, mert olyan épületben, a melyen öt kapun is be lehet járni, értékes dolgok a folyosón nem tarthatók, a hátulsi épületrész folyosói pedig sötét voltak miatt sem alkalmasak képek kifüggesztésére.

Hiányos a termék természetes világítása is a miatt, mert az ablakfők nem elég magasak arra, hogy az ablaktól távolabbi állóhelyek is közvetlenül az égboltozattól nyerjék a fényt. Ezen kívül a Darabos utcán levő emeletes épületek is elfogják a keleti tanteremtől a világosságot. Az utcára néző termékekbe azonban annál több zaj jut, úgy hogy ezekben a termékekben a melegebb évszakokban sem jó a levegő. mert az ablakokat az utcai zaj miatt zárva kell tartani, bár az utcai forgalom zavaró hatásától így sem lehet teljesen szabadulni. Ma már az iskolákat úgy építik, hogy a tanterem az udvarról nyernek levegőt és világosságot, az utca felől pedig a folyosók vannak.

Megemlítem még, hogy a termékek nagy területen való szétszórtsága nagyon megnehezíti a fegyelemtartást. De még több bajt okoz e részben az hogy egy ilyen népes intézet, a melynek rendben tartása külön épületben is nagy feladat volna, még négy más intézettel, (theologia, jogakadémia, tanítóképző és gyakorló elemi iskola) egy fedél alatt van. Ezen intézetek ifjúságának természetesen más-más a szelleme s az akadémia ifjúságnak joga-

sult nagyobb szabadsága és mozgalmasabb élete nagyon lazítólag hat a szorosabb fegyelemre utalt gimnáziumi ifjúság erkölcsére.

Az épületnek ez a közössége és a fegyelem és rendtartás kezelésének megosztottsága az oka annak, hogy a főiskolában a nevelés nagy kárára a köztisztaság kérdése úgy szólván megoldhatatlan.

Ezekben csak a főgimnázium helyiségeinek a hiányaira és fogyatkozásaira muttam rá, pedig a tanítóképződének és akadémianak is vannak ha nem is ily mértékben, hasonló szükségletei és a bentlakáshoz is kell még legalább egy tanári lakás.

Gondolom, hogy a helyzetnek ezen részletes feltárással, a mi egyébiránt már a főiskolai tanári karnak a kollégium korszerű fejlesztése tárgyában 1900-ban nyomtatásban kiadott munkálatában is megtörtént, megfeletem arra a felvetett kérdésre is hogy meg lehet-e az elhelyezkedés kérdését oldani azzal, ha egy némely főiskolai hivatal a kollégiumból kivitetnék. Még ha ezeknek a hivataloknak a kivitele fontos érdekekbe nem ütköznék is, pedig meggyőződésem szerint beleütközik, akkor is az így nyerhető néhány terem sem számánál, sem minőségénél, sem fekvésénél fogva nem volna alkalmas arra, hogy felhasználásukkal a rendezett állapotot csak meg is közeleltessük. Meddő költségeknél egyéb eredménye nem lenne az egész kísérletnek. A kis- és nagy tanácsteremnek tanteremké alakítását pedig lehetetlennek tartom. Mind a kettőre nagy szükség van; az oratorium pedig a nagy tanácsterem pótlására nem alkalmas s ha valamikor elvonatnék mostani rendeltetésétől, természetesen csak a nagy könyvtárhoz volna csatolható, melynek a helyiségét is valamely módon minél előbb bővíteni kell.

Az a gondolat, hogy a bentlakás szobáinak vagy a szobák egy részének az elfoglalásával szüntessék meg a helyiségekben mutatkozó hiányt, azt hiszem kizártnak tekinthető, mert az egyházkerület egyháza az új épület építéskor főképp a bentlakásra való tekintettel ajánlották meg az építés költségeihez való oly mértékű hozzájárulásait, mintha minden egyháztagnak 10 éven át 2 krajcáros adót fizetett volna. Az új épület 300,000 frtba került. Debrecen városa adott hozzá másfél millió téglát 15 000 frt. értékben és 10 éven át évenként 1000 forintot. A többi az egyházkerület egyháza és maga az egyházkerület adta.

Egyébiránt az épületnek olyan átalakítása, hogy benne a gimnázium is okoskerü elhelyezést nyerhessen, már 1902-ben tervezés tárgya volt, de nem bizonyult megvalósíthatónak.

Ugyanis az 1899-ben megindult tárgyalások és az ezek során készített többrendbeli munkálatok alapján az egyházkerületi közgyűlés 1901. évi 315. számú végzésében kimondotta, hogy a bentlakásnak főiskolánk épületéből való kitelepítésével, illetőleg egy új internatusi épületnek államsegélyvel való emelésével segít a helyzetet. A vallás- és közoktatásügyi miniszter azonban a középiskolai törvényre és az eddig követett gyakorlatra való hivatkozással az internatusra kért államsegélyt megtagadta s beruházási államsegélyt csakis azon a címen helyezett kiállításba, hogy az internatus helyiségei a főgimnázium céljaira fognak átbocsátatni, továbbá hogy a főgimnázium ujonnan épített iskolai helyiségeket is nyer; a segély összegére nézve pedig alapul az átengedett

helyiségek becsértékét, ezek átalakításának költségét és a szoros tanítási célokra való új helyiségek építési költségét jelölte meg. Ily értelemben a főiskolai épület átalakítására vonatkozó műszaki terv és költségvetés terjesztett a miniszter elé, a melynek alapján 489,427 K. 30 fill. segély kéretett az államtól. (1903. 63. egyház. jk. sz.) A miniszter azonban a tervet nem találta célszerűnek, s egyúttal kijelentette, hogy államsegélyt a tanítóképző intézet kibővítésére nem adhat. (1903. 302. egyház. jk. szám.) Az egyházkerületi közgyűlés ekkor küldöttség útján kérte a minisztert, hogy szakértőt küldjön ki, a kivel a helyszínén való tárgyalás alapján állapíttassék meg a szükséges összeg. A miniszter azonban ezt nem találta szükségesnek, hanem e helyett 1904. október 28-án arról értesítette egyházkerületünk elnökségét, hogy hajlandó egy új főgimnáziumi épületre 300,000 korona államsegélyt engedélyezni.

Az egyházkerület 1904. őszén tartott közgyűlése tehát miután a főiskola átalakítására nem sikerült az államsegély megnyerése, elfogadta a miniszter ajánlatát s kimondotta, hogy a főgimnázium számára új épületet emeljen. A tanárikar minden pedagógiai és egészségügyi követelmény szem előtt tartásával kidolgozta az építkezés programját, olyan termeket vévén számításba, a melyekben legalább 60 tanulót jól el lehessen helyezni; a tanterem számát pedig a jövőre való tekintettel hárommal többre tervezte, mins a mennyi ez idő szerint szükséges. A szertárak a program szerint az új épületben elegendő helyet fognak nyerni. A gazdasági tanács pedig a tanárikar véleményének is figyelembe vételével kijelölte az építkezésre alkalmas területeket s beszerezte az adatokat a telkek vételárára vonatkozólag. Időközben felkérte Pecz Samu építész és műegyetemi tanár, aki az országnak ezidőszent legjobb középiskoláját, a budapesti ág. hitv. ev. főgimnáziumot építette, hogy a kiszemelt telkeknek az épület elhelyezésére alkalmas volta iránt helyszíni szemle alapján adjon véleményt. Pecz ebből a célból vázlatos terveket készített s véleményét írásban beterjesztette.

Ezen előleges munkálatok az igazgató tanács útján az egyházkerületi közgyűlés elé terjesztetvén, a közgyűlés 1905. évi 104. számú végzésével egy az igazgató tanács kebeléből alakított teljes hatalmu bizottságra bízta az építés ügyének további intézését, a melynek tagjai Kiss Aron püspök és gróf Dégenfeld József főgondnok elnökle alatt Széll Kálmán, Dávidházy János, Görömbey Péter, Kiss Ibert, Simonffy Imre, Rásó Gyula, Kovács József, Frater Barna, Dóczy Imre, Márk Endre, Sass Béla és Karai Sándor.

A bizottság a tanári kar, gazdasági tanács és Pecz Samu véleményének alapján a főgimnázium telkét a péterfia-uccai 1., 3., 5., és 7. számú (K. Tóth, Margittay-, Dobray-, és Szilágyi Péter-féle) háztelkekből álló területet választotta, melynek területe 2236 négyszögöl, vagyis 8041 négyszögöl méter.

Ezek közül kettő már régebben a kollégium birtokában van és pedig a 3. számú a Margittay-alapé, az 5. számú pedig az egyetemi alapoké. Ezt a két házat, ha építésre kerül a sor, még az illető alapoktól meg kell venni. A másik kettő pedig a mely magán tulajdon volt, már meg is vétetett: a K. Tóth-féle ház 76,000, a Szilágyi Péter-féle 56,000 koronáért.

Azután hirtelen hozzátette:

— De maga egész éjjel utazott. Jöj-jön, bevezetem a szobájába. Pihenje ki magát egy kisé.

— Igazad van . . . fáradt, törődött vagyok . . . nem az utazás miatt . . . hanem . . .

Nem fejezte be a mondatot.

Estefelé, hűvös, nedves, áprilisi nap volt, Mariska kiment a temetőbe, Anyja halála óta mindennap megtette ezt az utat. Mikor a törött obeliszkét ábrázoló sírkövhöz közeledett, annak alján egy férfit látott térdepelni hajadon fővel . . . Megösmerte . . . az apja volt . . . Megállt . . . Az apaszínész halkán, mormolván beszélt:

— Bocssás meg, Emilia, édes jó Emilia, hidd el, jobb így . . . Az Isten legjobban tudja, mit tesz . . . Mi nem tudjuk . . . Mi nem tudunk semmit . . .

Es odanyomta ajkát a márványhoz. Mariska halkán közeledett. Gyöngéden szólította meg apját:

— Keljen fel, meghűti magát . . . hűvös van . . .

Simai fölkel és csodálkozva kérdezte:

— Hűvös? Ó édes gyermekem, hűvös? És soha olyan áldott melegséget nem éreztem itt belül.

Olyan őszintén, természetesen beszélt, mint soha a színpadon.

Czipő király

A szögön tessék ügyelni.

Debrecen, Placz-u. 49., a főposta kapujával szemben. Őszre és télre legolcsóbban lehet vásárolni női-, férfi- és gyermek czipőket

Tolnai Dániel

elsőrangú czipő-üzletében

Felmerült az a kérdés, hogy nem volna-e célszerűbb az iskola hátsó udvarán építkezni és az az aggodalom, hogy a főgimnázium kitelepítése nem veszélyezteti-e a főiskola történelmi egységét.

A főiskola egységét azonban nem a falak egysége, hanem a kormányzás és felügyelet egysége és a többi tanszakokkal való gazdasági és erkölcsi közösség teszi a melyeket az új alakulás egyáltalán nem fog érinteni. Nagy városokban a magasabb tanintézetek egyes alkotó részeinek külön épületekben való elhelyezése csak a fejlődés magasabb fokát jelzi, a mi, ha az intézet egyes részei egymás szomszédságában vannak elhelyezve, az egységet nem csak hogy hátrányosan nem befolyásolja, hanem még impozánsabb kifejezésre juttatja. És épen mert az anyaiskolához nagyon közel eső területről van szó, a főgimnázium kitelepítésének nem állhatja útját az sem, hogy a nagy könyvtárnak a régi épületben kell maradnia, mert a főgimnázium a Péterfia elején sem lesz távolabb a kollégiumtól, mint lenne akkor, ha az iskola mögötti téren helyeztetnék el. Ezen kívül a hátsó udvaron az épület külsőleg is kevésbé hatna közre; mégis, mivel három oldalról igényelne homlokzatszerű kiképzést, 20—25 ezer koronával többre kerülne. A belső rend, tisztaság és fegyelem fenntartásának a többi tanszakokkal való közösségből folyó akadályai pedig, a melyekre már fentebb rámutattam, ezután is megmaradnának.

De az új gimnáziumi épülettel nemcsak a gimnázium korszerű elhelyezésének kérdését kell megoldani, hanem el kell érni azt a célt is, hogy a kollégium épülete és telke a bentmaradó intézetek jövő fejlődése számára fenntartassék és biztosíttassék. Ezt a célt a hátsó udvaron való építkezés megkísérelésével, de elháríthatatlan akadályt gördítene egyszerre mind a főgimnázium későbbi fejlesztése elé is, a miről lehetőleg már most providenciálni kell.

De legnagyobb akadály a hátsó udvaron való építkezésnek az, hogy a város utca-rendezésének megkezdésével együtt lehetne csak megvalósítani. A hátsó udvar ugyanis nem elég az építkezésre. Hozzá kellene még venni a Gönczi-utcát, erre az utcára néző három telket és még több kisebb-nagyobb telekrészt, a melyek az egész teleknek a formáját megadnák. A város utca-rendezésének terve szerint egy új utca van terve véve, a mely a Leány utcát a Mester-utcával egyenes vonalban összekötné. Ezt az utcát a Darabos-utcától a Mester-utcáig okvetlenül meg kellene nyitni és a Fűvészkert-utcát egyenes vonalban az új utcáig kivinni, hogy az építkezésre szükséges terület rendelkezésre álljon. Amde ezek az új utcák 13 házas telket vágnának keresztül; az említett 3 telek megvételén kívül tehát még 13 telket kellene részben vagy egészben kisajátítani. Hogy mibe kerülne ez, azt ma senki sem tudja megmondani, de azt sem, hogy így mikor lenne új főgimnáziumunk. A város rendezésének és a gimnáziumi építkezésnek kapcsolatba hozása tehát bizonytalan időre elodázná a kollégiumi viszonyok rendezését anélkül, hogy a város rendezésének ügyét egy lépéssel is előbbre vinné. Mert ha az az egy utca a kollégium mögött valamikor megnyitnának is, ez még nem lenne város-rendezés.

A Péterfián kiszemelt helyet a kol-

legiumhoz való közelségén és központi helyzetén kívül ajánlja az építkezésre az is, hogy rajta az épület mind a paedagogia, mind az egészségügy követelményeinek megfelelőleg helyezhető el. Az utcáról és a szomszéd telekről jövő zaj és egyéb zavaró körülmények ellen úgy lehet védekezni, hogy az utca és a szomszéd telek felől lesznek a folyosók, a tantermek ablakai pedig az udvarra fognak nézni, a honnan bőven nyerhetnek tiszta levegőt és világosságot, sőt direkt napfényt is, (keletről és délről) a mi egészségi szempontból iskolai épületnél még szükségesebb, mint lakóháznál. A városrendezés tervét pedig az e helyen való építkezés egyáltalán nem érinti.

Pecz Samu megközelítő költségcszámítása szerint, amelynek alapjául a budapesti ág. hitv. ev. főgimnázium építési és berendezési költségei szolgáltak, beleszámítva a telek 230,000 koronát tevő árát, az összes költségek egy millió koronára mennek. Ebből biztosítva van 300,000 korona, miut önként megajánlott államsegély, amelyhez még ugyanannyit kér a bizottság, mielőtt a politikai viszonyok rendezettek lesznek; 400,000 koronát pedig Debrecen város közönségétől remél.

Maga az egyházkerületi közgyűlés egy 16,000 koronás évjáradékot kötött le erre a célra mindaddig, míg az évjáradékra szükségse lesz a gimnáziumi építetű pénztárnak.

Ez fog szolgálni fedezetűl annak a 3%-os adónak, amelyet 15 éven át fizetni kell az 1894. évi XXVII. t. c. értelmében az államsegély összege után az országos tanári nyugdíjalap javára. Ha a 600,000 korona államsegélyt megnyerhetnők, akkor ez az évjáradék kevés is lesz és 2000 koronával még pótolni kell évenként. De ha pusztán a 15 évig tartó 16,000 koronás évjáradékot számítom is, 4%-os kamatláb mellett ennek is mai tőkésértéke 180,000 korona. De el van készülve rá az egyházkerület, hogy az államtól nem fogja megkapni mind azt az összeget, amelyet kér és újabb áldozatot is kell hoznia, esetleg oly kölcsönt kell felvennie, amely a 16,000 koronás évjáradékot örökre lekötö, amikor a hozzájárulása tőkésben kifejezve 400,000 korona, tehát ugyanannyi, amennyit Debrecen város közönségétől kér.

Nem lehet tehát azt állítani, amit egy helybeli lapban megjelent cikkben olvastam, hogy az egyházkerület egy filört sem akar adni, mert amit már eddig is megszavazott, az ugyanazt az értéket képviseli, amelyet Debrecen városától kér. S végre is Debrecen város lakossága, a mint arra már rámutattam, több növendéket küld főgimnáziumunkba, mint az országnak több városai, együttvéve. És hogy az állam hozzájárulását is kérjük, ez ellen sem lehet kifogása senkinek, hiszen a főiskola századokon keresztül annyi szolgálatot tett a magyar államnak, hogy az azzal a segélylyel, amelynek harmadrészét 3%-os adóban az állam különben is visszaveszi, bizony szegényesen lesz honorálva.

Debrecen város törvényhatósági bizottsága tehát csak a város közönségének érdekét fogja előmozdítani, ha az egyházkerületet ebben az ügyben támogatja.

Az említett cikk írója azonban, akinek beható érdeklődése a kollégium iránt teljes elismeréssel, kapcsolatba hozza a főgimnáziumi építkezés ügyét az egyetem kérdésével is. Azt mondja, hogy ha mi debreceniek és protestánsok itt egyetemet akarunk létesíteni, akkor a gimnázium

épitése szóba sem jöhet. Ekkor először is pénzt kell gyűjtenünk, takarékoskodnunk kell mindenben és úgy kell elhelyezkednünk a kollégiumban, ahogy lehet. Meg kell csinálni az egyetem elhelyezésének és berendezésének tervét és költségvetését, el kell döntenünk, hogy alkalmas-e a kollégium épülete az egyetem elhelyezésére. Szerinte nem alkalmas és ezért, — ha egyetemet akarunk, — nem a gimnáziumot, hanem a teológiát és a jogakadémiát kell kitelepíteni.

Hogy a gimnáziumnak korszerű elhelyezése a kollégium épületében lehetetlen, ezt az előzőkben már kimutattam. Ez mindazok körében, akik a kollégium viszonyait és a középiskolai oktatás és nevelés követelményeit ismerik, régen kialakult és megállapodott köztudat. Hogy az akadémiai tanszakok elhelyezésére az épület alkalmatlan volna, ilyen nézetet az akadémia tanári kara, mely ebben a kérdésben a leghivatottabb, sohasem nyilvánított. Nem mondom, hogy az épület minden tekintetben megfelel a felsőbb oktatás igényeinek, mert azok a fogyatkozások, amelyekben a helyiségek egészségügyi tekintetben szenvednek, a felsőbb oktatás szempontjából is kifogás alá esnek. Azonban a tantermek csoportosítása, terjedelme, felszerelhetősége, sőt egészségügyi viszonyai tekintetében is a középiskolai oktatás és rendtartás sokkal messzebbmenő és nehezebben kielégíthető igényeket támaszt, mint a felsőbb oktatás. A fegyelem és erkölcsi nevelés szempontjából nem közönyös dolog, hogy a gimnáziumi egyes osztályok, amelyekbe különböző koru gyermekek járnak, egymáshoz és a tanári helyiségekhez képest hogy vannak elhelyezve. Valamint a gyűjteményeknek az egyes osztályokhoz való elhelyezése sem lehet akármilyen. Ezek a szempontok a teológiai és jogi oktatásnál egészen elesnek, legfőkébb a tanárképzésnél lépnek előtérbe annyiban, hogy a természettudományi előadó termeknek és gyűjteményeknek egymás mellett kell lenni. Ami pedig az egészségügyi követelményeket illeti, felesleges bizonyítgatnom, hogy a fejlődésben levő gyermek e tekintetben is több gondot és messzebb menő védelmet követel, mint az erősebb felső tanuló ifjúság, annál is inkább, mert míg a felsőbb tanulók nálunk heti 20 óra hallgatására vannak kötelezve, addig az I. osztálybeli gimnázistának is 30 órát kell hetenkint az iskola falai között töltenie.

Azonkívül már egészen tisztázott dolog, hogy államsegély nélkül a kollégium rendezését nem lehet megoldani, államsegélyt pedig a kormány csak a főgimnáziumi építkezés céljaira ad.

De el tudunk-e helyezkedni a kollégiumban akkor, ha az egyetemet felállítjuk?

Egyetem alatt érteni szoktuk a tanárképzőnek felállítását és a teológiának és jogakadémiának néhány tanszékkel való kibővítését.

Egy teljes tanárképzőnek a felállítása, mint a zsinat elé terjesztett konventi tervezetből látjuk, 19 rendes tanszéknek, 5 rendkívüli tanszéknek és 3 nyelvmesteri állásnak felállításával lenne megvalósítható, ha ebben az intézetben a tanárképzést a mai országos színvonalon akarjuk tartani. Erre ma nekünk anyagi erőnk nincs. De úgy tudom, hogy ez idő szerint nem is gondol senki teljes tanárképző felállítására. Egyelőre nagy vívmány lenne, ha a tanárképzőnek nyel-

Valódi angol rumok, HERMANN J. kávé különlegességi
eredeti orosz és kínai teák **üzletében kaphatók**

Placz utca 75. Kereskedelmi Bankkal szemben. — Telefont 445

vészet-történelmi fakultását fel lehetne állítani. De a konventi tervezet szerint ehhez is 11 rendes és 4 rendkívüli tanszék és 3 nyelvmesteri állás szükséges. Ma pedig még csak két rendes bölcsészeti tanszékünk van. A már most is rendelkezésre álló alapok jövedelme legfőleg 4 újabb tanszékért birna meg. Ilyen körülmények között az egyetem felállításáról ma még beszélni sem lehet. Legfőleg arról lehet szó, hogy a bölcsészeti tanszékek számát három-négy nyelvészettörténelmi tanszékkel szaporítsuk s ezzel a bölcsészeti kart, habár csonkán is, szervezzük s egy-két tárgy körében a tanárképzést megkezdjük vagy legalább akadémiai képzésünk színvonalát ezekkel a tanszékekkel emeljük. Erre pedig, ha a gimnázium kitelepítették, elég hely marad a többi intézetek helyszükségletének a kielégítése mellett is. Akik az egyetem kiépítését már most meg akarják kezdeni, azok sem akarják kezdeni, azok sem akarnak egyelőre többet. A megalkotott, habár csonka intézmény belső erejétől s a protestantizmus és a magyarság önfentartó törekvéséről és kulturalis hivatásérzetéről várják az intézmény teljes kifejlését. Hogy ezt a törekvést és érzést agitációjukkal ébren tartják és tettekre készítik, ezért annál nagyobb elismerés illeti őket, mert oly alkotáshoz gyűjtik az erőt és anyagot, amelynek alapjait mi lerakhatjuk, de amelyet talán egy későbbi szerencsésebb nemzedék fog tető alá juttatni. — Az iskola hátulsó udvarát és a város-rendezéssel esetleg hozzacsatolható területet erre az esetre kell fentartani.

Ha az állam a harmadik egyetemet itt akarná szervezni, vagy váratlanul fejedelmi alapítványok tételnének erre a célra akkor lesz pénz, a mivel az egyetem szükséges helyiségeit elő lehet állítani. Ha pedig ezek az esetek be nem következnek, akkor örüthetünk, ha olyan bölcsészeti fakultásunk lesz, a mely a főiskola mostani épületében is elfér. Meddő munka volna tehát az egyetem elhelyezésének tervét és költségvetését már most, csupán a gimnázium kitelepítésének alkalmából elkészíteni azért, hogy lássuk, micsoda áldozatokat kell még a jövőben hozni a város közönségének.

A főgimnázium kitelepítése tehát nem áll az egyetem ügyének útjában, hanem ellenkezőleg nagyon célszerű előkészítő lépés lesz az egyetemi kérdés megoldásához.

A többször említett cikk írójának még csak egy észrevételére kívánok kiterjeszkedni. Felemlíti, hogy a város közönségének ma, ellentétben a multtal, a kollégiumügyi intézésében semmi befolyása nincs, vagy a menyiben van, a debreceni ref. egyház presbyteriuma által gyakorolja; és azt mondja, hogy ezt a kérdést is le kell tárgyalni.

A város jogainak az egyházra való átszállása Mária Terézia alatt 1750 körül történt, a mikor a kormány eltiltotta a várost a kollégium segélyezéséről. Mivel a tanács tagjai rendszerint a consistorium tagjaiul is megválasztották, a város ugy segített a helyzeten, hogy a kollégiumot az egyház útján segélyezte s befolyását is az egyház útján gyakorolta, a mi abban az időben végeredményben egyre ment, mert a város előljárói voltak az egyház előljárói is. Ha a város a kollégium ügyeire a maga közvetlen befolyását megtarthatta volna, ez a kollégium fejlődésére csak üdvös hatással lett volna. mert a mint az újabb idők története is mutatja, a város közönsége minden joggyakorlás és jogkövetelés nélkül is tetemes részt vett a kollégium fejlődésében. Régi jogoknak a megbolygatását kétes értékű kísérletnek tartom. De ha már

ez a jogkérdés fel.tettetett, és a városi közgyűlés tisztázni kívánja, akkor ezt első sorban a debreceni ref. egyházzal kell elintéznie.

Nagyon szomorú dolog lenne azonban, ha a főgimnázium építésének nagy fontosságú ügye az érdekelt testületek hatalmi versengésének esnék áldozatul. Ily jogviszálynak a felidézése nem a haladásnak, és alkotásnak, hanem a hátramoszditásnak és tespedésnek a politikája lenne.

Bizom a törvényhatóság vezető férfainak bölcsességében és a képviselő testület tagjainak józan gondolkodásában, hogy a kérdést minden mellétekintet és partikuláris érdek kizárásával egyedül a város közönségének érdekei szempontjából fogja mérlegelni és eldönteni.

A nagy vizsgálat.

Ninos terhelt, kevés a tanu.

Az ítélő tábla döntése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jan. 13.

A nagy vizsgálat a vége felé közeledik. Tóth János rendőrfőnök a véres ügynek utolsó szálait gombolyítja. Ugy látszik, hogy a névtelen bűnösök is kifáradtak a gyalázkodó és rágalmazó levelek írásán, mert két nap óta egyáltalán nem történt még csak kísérlet se a letartóztatásra.

Uri gyanúsított nincs, tanu kevés van. Az urak közül többé nem lehet senkit se letartóztatni. Tóth Jánost igen elkeserítette az a körülmény, hogy Varga Lajost szabadlábra helyezték és mint a fáradt madár, ugy ő is pihenésre vágyván, megelégszik a szerény, apró epizódokról tudomással bíró tanuk beidéztetésével.

A rendőrségre ma egy sereg tanut czitáltak be. Reggel 9 óra óta három fogalmazónak adott munkát a beczitált tanuk kihallgatása.

Késő esti órákig tartott, a mig az egy — másfél ives vallomást tartalmazó jegyzőkönyveket elkészítették.

A kihallgatott tanuk részint arra tértek ki, hogy január 2-án este vagy a vasutnál, vagy az utcán mit láttak. Egyeseket, a kik ütötték a főispánt nem nevezték meg.

Ugyancsak ma hallgatták ki a lemondási okmány keletkezésénél jelen volt tanukat is. Ezek kivétel nélkül azt vallották, hogy Kovács Gusztáv főispánt senki se presszionálta állásáról való lemondására. Ő maga jelentette ki, hogy nem akar főispán lenni, szívesen kiadja írásban is, csak védjék meg a nép további bántalmazásától.

Kovács a lemondását a maga jószántából írta alá és pedig nem csupán a Kovács nevet írta az ivre, hanem a keresztnévet is,

Egyetlen tanu volt csupán, a ki azt vallotta, hogy a főispán a Kovács név papírra vetése után letette a tollat s csak mikor a körülötte állók mondták, hogy „a másik nevet is”,

ismét felvette a pennát és odairta a másik nevét.

Ezt a körülményt azonban megdöntik azok a vallomások, a melyeket azok tettek, a kik közvetlen Kovács mellett állottak az aláírás alkalmával s akik egybehangzóan azt vallják, hogy Kovács egyfolytában írta le mind a két nevét.

A fogházban előzetes letartóztatásban lévő gyanúsítottak nagy megadással türik sorsukat és nagy reménységgel néznek a hétfői nap elé, a mikor ügyük el fog dőlni.

A kir. ítélő tábla hétfőn megtartandó vádtanácsi ülésén fog majd a szabadlábra helyezés kérdésében dönten.

Az ügyet Ujhelyi András kir. táblai bírónak osztották ki, a ki tegnap óta tanulmányozza az ügyet és ő fogja referálni a vádtanácsban.

Általános a nézet, hogy a kir. tábla a legnagyobb méltánnyal mérlegeli a körülményeket, a melyek a mellett szóllanak, hogy helyben lakó emberekkel szemben, éppenséggel nincs szükség az ilyen szigorúságokra.

Kovács Gusztáv főispánról is újabb hírek érkeztek. Mint értesülünk, a megyefőnök teljes felgyógyulása után nem fog azonnal Debreczenbe jönni. Az izgalmakat kiheverendő, egy időre üdülni megy. Két hónapig fog a megyefőnök a tengerparton tartózkodni s miután a megbízatásához elegendő ereje lesz ismét, Debreczenbe érkezik főispánkodni.

A királyt megint félrevezették.

Fejérváry tárgyal.

Uj emberek a régi rendszerben.

— Távirati tudósítás. —

Budapest 1906. jan. 13.

Fejérváry bécsi utjáról most érkeznek a híradások. Előkelő udvari politikus a kihallgatásokról így nyilatkozott:

Abból a három napos tanácskozásból, mely a király és báró Fejérváry Géza magyar miniszterelnök között folyt le, csak egy tény sült ki teljes biztonsággal: a király csak olyan békéhez fog hozzájárulni, melyet Fejérváry fog javasolni.

A keresett alapot a király és Fejérváry együtt sem találták meg, azok az alapok pedig, a melyeket a különböző békeközvetítők a többség tudtával kifőztek, nem nyerték meg a király tetszését. Ezért nem is volt a kihallgatásoknak az a várt eredményük, hogy a király közvetlenül Fejérváry után magához rendelt volna több politikust is, ami némi kapcsolatot jelentett volna a budapesti és bécsi tárgyalások között.

Fejérváry azonban megkapta az általános felhatalmazást, hogy legjobb belátása szerint ajánlhasson a kabinetnek kivül álló politikusokat. A király azt fogja

kihallgatni, a kit Fejérváry be fog jeleníteni és akkor fogja fogadni, amikor Fejérvárynak tetszik.

Fejérváry odahaza elsősorban Lukács Lászlóval fog behatóbban tárgyalni, mert az ő álláspontja esik legközelebb a korona felfogásához. Mivel azonban Fejérváry elmondta, hogy ezen álláspont a többségnél viszhangra nem talált, nem tartották szükségesnek Lukácsot azonnal meghívni. A jövő hétre azonban valószínű Lukács meghallgatása.

A koalíció vezéreinek újabb meghallgatása nagyon távol esik, mert ők csak úgy járulhatnak a király elé, ha Fejérváry útján kihallgatást kérnek és ha ő meggyőződik, hogy semmiféle katonai követeléssel nem állnak elő és ezt teljesen a királyi kegyelemre bízzák.

Mindebből méltóztatik látni, hogy ma is, mint régen, csak a régi rezsim folytatásáról lehet szó más emberek, akár a koalíció közreműködésével, de a nemzeti álláspont elfogadásáról nem is beszélnek és a békét, melyet hangoztatnak, úgy fogják fel, hogy az egyik oldalon le kell mondani mindenről és a másik oldalon ezt kegyesen tudomásul veszik. Csak új emberekről lehet szó, új rendszerről nem.

Eddig a levél. Hát ezek bizony furcsa békekilátások. A helyzek ezek után az, hogy az országot most még jobban fogják zaklatni és elmennek a nyílt abszolútizmusig; szóval annyira, hogy a nemzet végre megváltásnak vegye, ha visszaállítják a status quot, melyet most oly buzgóan kínálnak a különböző béke-angyalok.

A helyzet ma rosszabb, mint Fejérváry parlamentizálása alkalmával, mert akkor legalább általános választói jogot kínáltak a többi jog feladásáért, most pedig nem kínálnak semmit, hanem egyszerűen leszerelést — követelnek.

A béketárgyalások folynak. Andrássy Gyula gróf ma délben felkereste Lukács Lászlót és hosszasan tanácskozott vele, Hire járt, hogy Fejérváry Géza is ott volt Lukácsnál és részt vett a tanácskozásban. Tény az, hogy Fejérváry a tanácskozás ideje alatt sem hivatalban, sem lakásán nem volt és senki sem tudta, hogy hol van.

Ma délelőttre minisztertanács volt tervben, de a miniszterelnök reggel lefújta a tanácskozást, mert másfelé volt elfoglalva. Valószínű, hogy ez a „másfelé” Lukács László lakása volt.

Valamelyes tanácskozást még tegnap este hevenyésztek a miniszterelnöki palotában.

Pestvármegye házában csend volt. Beniczky alispán Kalocsán van Várossy érsek installációján és a megyeházán nem mozog senki. Azt hiszik, hogy a kormány abban hagyta az eljárást a megyével szemben és az alispánt nem fogja felfüggeszteni.

Kossuth Ferencnél délig nem járt senki és ő maga sem ment ki, a délelőttöt ezikkirással töltötte.

A hercegprimás és a király.

Az Ujság írja a következő érdekes dolgot:

Ismeretes dolog, hogy az ellentétlásra elszánt vármegyék felszólítást intéztek Vaszáry Kolos hercegprimáshoz, hogy vezesse a vármegyék egy monstre-küldöttségét a király elé és sürgesse a kibontakozást.

A hercegprimás nem akart politikát csinálni — felkérésre. De elvégezte a hazafias tisztelet a maga jóvoltából. Vaszáry Kolos hercegprimás ugyanis — mint megbízható forrásból értesülünk — az újv alkalmából ő felségéhez levelet intézett, a melyben szerencsekívánatai mellett annak a kérelemnek is kifejezést adott, hogy ő felsége a béke helyreállítására közreműködni kegyeskedjék, ha a válság megoldása iránt olyan javaslattal járulna-nak eléje, a mely a királyi tekintélyt nem sérti és a törvényes felségjogokat nem érinti. E kérelem indokolásaként arra utalt, hogy a nyilvános élet minden ága a hosszas törvényen kívüli állapot következtében minden irányban és minden tekintetben romlásnak indul és ezeken felül még az uralkodó család iránt való lojális érzelmek is veszélybe sodródának. Ő felsége legutóbb leérkezett válaszában megköszönte a hercegprimás szerencsekívánatait, valamint ezuttal ismételtén nyilvánított ragaszkodását és őszinteségét is. A király válaszából kitűnik továbbá, mennyire szívében hordja az ország ügyét és érdekét és mennyire örömeire volna, ha a hercegprimás által megjelölt irányban mozgó javaslat alapján az országnak mielőbb visszaadhatná a rég nélkülözött és annyira szükséges békét.

Debreczen és a gyáripár.

A debreczeni gyáripárosok évi jelentése.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, január 13.

A Magyar Gyáripárosok Országos Szövetsége helybeli fiókjá most terjeszti fel az 1905. évről szóló jelentését a buda-pesti központhoz. Nem sok kedvező jelenteni valójuk van gyáripárosainak az 1905. évről. Mint egyetlen kedvező jelenséget megemlíti a jelentés, hogy a közfigyelem az elmúlt évben fokozottabban irányult a honi cikkek fogyasztására, miáltal megtörtént az első lépés közönségünknek a hazai ipar fejlesztése iránt tanúsított közönyének megtörése. Örvendézzel számol be a jelentés arról, hogy a sok kedvezőtlen körülmény ellenére is a debreczeni fiók területén kisebb-nagyobb ipari vállalat keletkezett s a meglevők közül is többen gyarapodást értek el.

Legnagyobb az *Odescauchy* Jenő herceg most alakulóban levő len kikészítő gyára, mely $\frac{2}{3}$ millió korona befektetéssel és cirka 300 munkással fogja megkezdeni működését. Ezen gyárral a herceg mezőgazdasági üzemét egészíti ki, s ezzel követendő példát nyújt sok ipari készséggel megáldott vidékünk nagybirtokosainak az intenzív munkálkodásra. A továbbiakban a jelentés figyelmébe ajánlja a központnak a Debreczenben nem régen megalakult

Gyáripárosok Hitelszövetkezetét, mely egyrészt a kölcsönösség alapján, másrészt az ipari telepekbe tőke erő hitelképességének jobb kiaknázásával érdemes vállalatokat nagyobb hitellel látva el, szolgálja az iparfejlesztés érdekeit.

Ezen kamara kerületekként külön alakuló szövetkezeteknek egy országos központba leendő foglalása és kormány támogatása iránt a szövetség közreműködését kéri. Errekes része a jelentésnek az is, melylyel az *Alföld csatornázásának* újabb felvetett ötletéből kéri a központot, hogy a csatorna hálózat létesítése iránti buzdítást és illetékes helyen való sürgetést vegye kézbe, a tervet többé elaludni ne engedje, annyival kevésbé, mert Ausztria — helaes közgazdasági érzéssel — A Duna—Odera—Elbe—Dnyieszter csatorna-hálózat kiépítési munkálatainak möhön neki látott s az építkezést már törvényhozásilag biztosította is. Ezután beszámolván évi működéséről azt kéri, hogy amennyiben a központ újabb gyárak alapításának szándékáról értesülne s esetleg ilyen telepek elhelyezése iránt tanácsért megkerestetnének, legyen figyelemmel Debreczen és vidéke ismert ipari készségeire s javasolja a telep itt leendő létesítését.

Mit árult a kuruzsló asszony?

Érdekes leltár.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jan. 11.

Egy névtelen feljelentés folytán a rendőrség vizsgálatot indított Kecskeméti Jánosné ellen, akit azzal vádolt a feljelentés, hogy törvény által tiltott kuruzslással foglalkozik. A feljelentés igaznak bizonyult és megállapította a vizsgálat, hogy a babonás emberek egész legioja a, mint valami mentő laboratóriumot kereste fel a jövendőt mondó öreg nénikét.

Orosz László két napi vizsgálat alatt elkobozta Kecskeméti Jánosné összes cikkeit és átadta véleményezés végett K. Szalay Bélának. Az elkobzott cikkek leltárát, minthogy rendkívül érdekes felírásokkal voltak ellátva az egyes cikkek teljes szövegében az alábbiakban adjuk:

Hintő por, kakas sarkantyú fészek, szárított szalmavirág, állított hasított keserűlapu, tömjén, fogfájás ellen, füstölő, levegő tisztító, raj viasz kenőcs, méh-somkoly maradványok, sebekre kenőcs, füstölő: szoba részére, timsó, szájfájás ellenlőhere, vetni való, kavics darabok, használati czélja nincs, pócsi ereklye, állítólag füstölő, szárított levél maradvány, rákszem állítólag szemfájásról, vanília: süteményhez, majoránna: ételbe, növény levél: czélja ismeretlen, kecskerágó és csipke mag: élvezeti cikkek, zöld pópium kenőcs, kéneső kenőcs, markólium (veres) kenőcs, kéneső zsír: saját használatra, Barsaihim-ir saját használatra, tésztaeműek, zacskóban; gyomorfájásról, Gatyamadzag, rongyba csomagolt, gatyamadzaggal át kötött utcai por: czélja nincs, kakas fej: férfi csábitásra használtatik, sósborszes, faolaj, szentelt víz, torma szesz: fejfájás ellen, kenőcs: zuzódás ellen, kis lábas, amelyben gyógyszereket főz, ugorkalé és denaturált szesz, kenőcs, gyöngyvirág és ecet keverék: lábfájás ellen, paradicsom, szalamia szesz és kámfor: lábfájás ellen, hajkenőcs, édős gyökér: köhögés ellen 2 drb. szárított kutyafej: lábfájás ellen, (állítólag), müvirág szárított, koszorúról le-tépvé, szárított leveli béka: kemény seprűből egy ágyszál, 1 drb. szárított madárfej, 1 db. gyökér, keserű, 1 db. üveg darab zsidó szertartásról és gyökér-bundaszőr, villámsujtott fadarab, nyulfarok, összetört

madár koponya, madár nyakcsigolya szárított kigyó: állítólag lábfájás ellen, sirhantról por, száraz növény levél, száraz béka, kigyó és gyík, 5 db. termés kő, késfenésre, égetett bornyu esont fürdőre, nyul fül és láb szárítva, hamuba, házi nyul farkok emlék: különféle szárított állat és lepke maradványok, béka, madár fej gyökér, szárított kigyó, rucza és galamb és madár, vízi virág, szárított tyukvér, 2 csomó, szárított bagoly fej, szárított kigyó, izsó fü dobozban, páprán fü, rongyba burkolt elrothadt békák: gyógyszerül használja, maszlag, bolondító mag: szerinte lábfájásról, szentelt buza, csodafa mag, bolondító: szerinte lábfájásról, különféle virágok, szárítva, háló, rajta 2 özláb, szárított veres egér, szent györgy éjelen fogott, kődarab, veres béka: állatbetegség ellen, karbolos vatta, izlandi fa: köhögésről, virág mag: izgatásról, szárított szárnyas egér és kigyó, tallér nagyságu kenyer cipó: csábításra zacskóban, tarka ló patkójából kirugott sár: szerencsét hoz, mosdó szappan vegyület, pirró por, pócsi bucsu növény, szentelt tömjén: fogfájás ellen, ismeretlen növény mag, halpikkely, szárított varangyos béka: állatbetegség ellen, 1 játszó kártya, 2 szerencsét mondó kártya, egy csomó bodza és egy csomó akácvirág.

Szaporítják a csendőrséget.

Szuronyos készenlét.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jan. 13.

Boda Dezső, a ki a vasuti pálya udvar épületének második emeletén elmélkedik a világ mulandóságáról, naponta többször beszél Kristóffy József belügynökkel telefonon. Hűségesen elreferálja, hogy kit tartóztattak le, hogy mi várható még Debreczenben.

Érdekes dolog az, hogy a mikor a város hangulata teljesen nyugodt és csendes, katonai összpontosítást rendeznek Debreczenben.

A 39 ik gyalogezred állandóan készenlétben van helyezve. A csendőrség, a mely összpontosítva van, naponta szolgálatot végez — és nem tudja hogy miért.

Kint a vasutnál állandóan készenlétben van egy század gyalogság. A tisztek unalmukban kártyáznak a kormánybiztosi kirendeltség alkalmazottaival.

Mindennek a koronája a kormánybiztos újabb rendelkezése. Erdélyből 20 gyalogos csendőri, Szegedről 15 lovas csendőrt rendeltek táviratilag Debreczenbe. Hogy miért, annak az okát igazán nem tudjuk meg fejteni.

A debreczeni nép teljesen higgadt és nyugodt. Mégha tényleg bevonulna is Kovács Gusztáv főispán, akkor sem volna semmi különösebb szüksége az ilyen fegyveres erő összegyűjtésére.

Az ellentétes hírekből nehéz kiábrósítani, hogy mikor jön a főispán. De ha érette van ez a nagy katonai összpontosítás, akkor csak sajnálni tudjuk katonáinkat. Ézért az

urért tényleg nem érdemes a fegyveres erőnek annyira sarkán állani.

Olyan alakot, mint Kovács Gusztáv, most már egy abczug kiáltásra sem érdemesít Debreczen intelligens közönsége. Jöjjön a csendőrszuronyok között, erőszakoskodják, törje fel a városház közgyűlési termének ajtajára tett pecsétet, őt már csak a néma megvetés fogja sujtani.

Bubics püspök vagyona.

A püspök kincsei.

— Saját tudósítónktól. —

Budapest, jan. 13.

A rendőrség egyelőre befejezte azt a nyomozást, amelyet Bubics Zsigmond kassai püspök vagyonának megdézmalása tárgyában, a vallás és közoktatásügyi miniszterium feljelentésére indított. A nyomozásnak eddig nem volt más célja, mint a Bristol-szálloda pinczéjében elraktározott nyolcz láda régiséget megszerezni. Miután ez tegnap sikerült, addig szünetelni fog a vizsgálat, a míg a károsult püspök nem tesz feljelentést.

A rendőrség a nyomozás során olyan adatok birtokába jutott, amelyek kétségtelenné teszik, hogy az agg püspököt valóságos szélhámos banda vette körül, amely a vagyonából akarta kifosztani. A banda a legagyafurtabb módon környékezte meg az öreg főpapot. Kihasználták a régiség-gyűjtő szenvedélyét és összejajszva több régiség kereskedővel, haszontalan limlomot mesés drága áron antik dolog helyet adtak el a püspöknek.

Igy a rendőrség két czégről már megállapította, hogy részt vettek a manipulációban. Ezek Grünberger Ignác a királyi-utca 5. szám alatt, továbbá László Fülöp, a Lipótkörut 15. szám alatt. A nyomozás során az is kikerült, hogy a püspöktől 300 ezer koronát csalt ki egy fiatal ember azzal az ürügygel, hogy ezzel a pénzzel megvesztegeti a bécsi nuncziust és kiesszközi ez által a püspöknek a jól jövedelmező kalocsai érsekséget.

A szökés párosan.

Ellillant szerelmesek.

A gazda lánya és a háziszolga.

— Saját tudósítónktól. —

Debreczen, jan. 13.

A dalt, mely régi, de mindig új marad, legújabbán ismét két szerelmi lázban égő fiatal lélek vetette az ajkára. A szerelem édes dalát, az illatok illatát a januári szellő hordozta méhében. Ott, ahol szerelem izzóbb a tüznél, a hol a szenvedélyek hatalmasabbak, mint a folyók hömpörgő árjai, ott nem lehetett tovább az édes, bűvös, május óra várni. Itt tenni kellett még havas, sáros időben is.

A tavasz láng fuvallatával, a virágok

illatával vajmi kevesett törődött Erdélyi József szolgálégény, a ki Nábrádi János debreczeni új Mórictelep 61. szám alatti lakosnál volt szolgálatban.

A jóképű legény heves szerelemre gyult a Nábrádi familia szemefénye, Eszter leányzó iránt.

A mindennapi szerelem megtaláltatta ismét két emberét. Esztert nem hiába szerette Jóska, mert a leány is viszonzotta azokat a nagy érzelmeket, a melyekkel nem nap-nap után elhalmozta őt a fiatal ember.

A szülők is megsejtették a dolgot s eltiltották a leányt a legénytől. Azonban ott, a hol a szívek dobbanása egyszerre történik, a szülői parancs keveset használ. A szerelmesek titokban továbbra is találkoztak. A titkolódzásnak szomorú vége lett. A szülők az édes szerelemnek minden bűbáját pokollá varázsolták s türehtelenné tették úgy a leány, mint a legény helyzetét.

Erdélyi József erre kimoudta a jel szót: Menni menni egy szebb hajóba, esetleg tul a tengerekre is.

A szép szavak hatottak. Tekintettel arra, hogy Nábrádi Eszter is azon virágok közé tartozott, a melyeknek megtiltani nem lehetett, hiven követte szerelmese csábos szózatát.

A napokban szépen ellillantak. Nem nagyon messzire szöktek, szerényen a közeli H.-Szoboszlóra vonultak a gyönyörök pillanatát kimeríteni.

A szülők kétségbeesése igen nagy volt. Az öreg Nábrádi hamarosan kifürkészte a szerelmesek hollétét és feljelentést tett a csendőrségnél, amely az apa kérésére a szökevényeket visszafogja hozni a rejtekhelyéről.

Kubelik lakomája.

Egy érdekes bankett.

Budapest, jan. 10.

A Debreczenben kiválóan nagy tiszteletnek örvendő Széll Farkas táblaelnök világhírű vejről Kubelikről érdekes hír jön Clevelandból.

A nagy mester most ott van, művészi körútjának egyik állomását ott tartja és akkor, amikor az újvilág művészetet szerető közönsége babérkoszorúkkal, tapsviharakkal és sok sok dollárral halmozza el és jutalmazza a hamisíthatatlan játékát, megdobban a művész szive és a többi dicséretet halmaza közepett, haza gondol.

Ide száll a tengeren tulról gondolata Debreczenbe, a Hunyadi-utcai meleg családi otthonba, a hol szintén művész felesége hideg, ködös tél derekán gölya érkezésére vár türelmetlenül . . . És a nagy művész muzsikája beszédesebb, szivhez jobban simul, a közönség, a hálás közönség pedig tapsol . . . Megcsillan ekkor a művész arcán a mámor rózsaszínű pirja és a műsor lejárása után lakomára hívja amerikai barátait.

Elementek a Caffi Martinban, hol

hosszu felterített asztalnál még jobban ünneplik, mint a hangverseny oszlopos termében.

Most a nagy művész kezd beszélni, úgy ahogy a szíve érez. Felvett egy táviratot, melyet Debreczenből apósa küldött. Élteni a Debreczenben időző feleségét és a megérkezendő új magyarhonost. A társaság, amely vele együtt örül, vig hangulattal tovább mulat, hangosabb lesz a nóta, a kurjongatás, de az ünnepeit szíve, gondolata messze, odahaza révedez egy szőke asszony arany fürtein.

Színház.

Heti műsor.

Vasárnap délután Veér Judith rózsája regényes színjáték.

Vasárnap este Én, Te, Ő, operette ujdonság.

Hétfő Én, Te, Ő, operette ujdonság. Kedd Csöppség vigj. C.

Szerda Én, Te, Ő, operette A.

Csütörtök Lebonnard apó színmű ujdonság. B.

Péntek Lebonnard apó színmű ujdonság. C.

Szombat Drótostót operette. A.

Fábriciusz leánya. Vásári közönségnek megfelelő és érzékeny história, néhai való jó Kotzebne modorában. Egy huszonnégy évet raboskodott ember tisztára mossa magát leánya előtt s másodsor nagy diadallal kerüli ki a börtön rá ítélt ajtaját. Sokan megkönnyezték a szegény Fábriciusznak és leányának kegyetlen sorsát. S el kell ismernünk, hogy ebben több része volt a játszó színészeknek, mint a játszott darabnak. Békés Gyulának nagy sikere volt az öreg börtönviselt Fábriciusz szerepében, különösen a második felvonás bevalló és leányát felismerő jelenetében. Mellette mindjárt Szakácsné kell megdicsérnünk, akinek egészséges humora kellemesen döccentett ki bennünket az édeskés romantikából. Méltó társa volt Sarkady, akinek az a legnagyobb érdeme, hogy kicsiből nagyot tud teremteni. Markovits Margit igyekezett természetességre, hogy nem mindig sikerült neki, arról nem tehet. A vallató jelenetnél sokan analógiára gondoltak. Közönség nagy számmal volt; Zilahynak igazán jól megy a dolga Debreczenben.]

A mai est. Szellemes, vig, mulatós szöveg, kedves ötletes és dallamos zene jellemzi Claude Terrasse ma este bemutatásra kerülő operettjét. Az előadás értékét növeli az, hogy a társulat legjobb erői vesznek részt benne, köztük Zilahyné S. Vilma és Főthi Frida.

Csöppség. Az a kedves idillikus tiszta levegő, mely a Csöppség előadásakor az egész színházat megtölti, nagy vonzerőt gyakorol a közönségre. Ez a vonzalom magyarázza meg azt a sikert, melyet ez a bájos vigjáték nálunk elért. Az általános érdeklődésre való tekintettel a héten ismét előadják. Remélhetőleg ezuttal is telt ház közönsége előtt.

Lebonnard apó. A színház legközelebbi ujdonsága Jan Accard szellemes vigjátéka Lebonnard apó lesz. A kissé érzélgős darab teljesen elűt a többi francia bohózatoktól s épen azért értékesebb is. Lebonnard apót a Nemzeti színház mutatta be először a magyar közönségnek.

Veér Judit rózsája. Lamperth Geza a Petőfi társaság tagjának regényes színjátéka ma kerül színre ötödször.

Előfizetéseket elfogadunk bármely naptól kezdve és minden új előfizetőnek ingyen adjuk a 360 oldalra terjedő Debreczeni Független Ujság Nagy Képes Naptárát, mely Debreczen és Hajdúvármegye legteljesebb cím-tárát tartalmazza.

UJDONSÁGOK.

Szerkesztőségi telefon sz. 339.

Szerkesztőségi 6 : d. e. 5—12 d. u. 2 ó. Éjjeli 2 ó. Szerkesztőség és kiadóhivatal Piac-utca 47. sz.

Vasárnap a templomokban.

Ma, vásár vasárnapján a templomokban a következő sorrendben tartatnak meg az isteni tiszteletek.

A nagytemplomban Tukacs László 4 ht., a kistemplomban Almási Lajos 4 ht., a Kossuth-utcai templomban Juhász Imre 4 ht. a Homokkertben Papp László séniör és a Csapókerthben Kovács János népiskolai felügyelő fognak prédikálni.

A mai napon a római kath. egyház Jézus nevenapját ünnepli. A róm. kath. templomban reggel 6 órakor miséznek Nyári Ignác, 7 órakor Szabó István, 8 órakor egyik kegyesrendi tanár a főgymn. növendékei részére, 9 órakor az ünnepi nagymiséi segédlettel és utána a prédikációt dr. Wolafka Nándor v. püspök, prépost, plébános tartja, háromnegyed 11-kor a Svetits zárda s az elemi iskolák növendékei jönnek szent misére, melyet Molnár K. Dezső h. isk. igazgató tart. fél 12-kor Dr. Kovács István miséznek. Délután fél 3 órakor keresztény tanítás 3 órakor Lytánia utána Rózsafüzér lesz, 5 órakor Jézus Szent társulatának hónapos ajtatosága szent beszéd, körmenet ésltyániával tartja Wolafka Nándor püspök.

Az ág. hitv. evang. templomban vasárnap d. e. 10 órakor az istentiszteletet Hudák János segédlelkész tartja.

A gör. kath. kápolnában 6 órakor reggeli istentisztelet, délelőtt 9 órakor szent mise, délután 3 órakor veesernye, 4 órakor sz. olvasó.

Miért jön vissza Kovács Gusztáv? Minden gondolkozó ember felteszi a kérdést, vagy önmagával vagy társaságban, miért is jön vissza ez a szerencsétlen Kovács Gusztáv? Hát nem szakad fel neki minden behagedt sebe, ha Debreczenre gondol! Hát nem szökik arczába a vér, ha egy gyászokcsira néz? Hát nem ujul fel remegése, ha egy suszter inasnak markát ököibe látja szorulni? Hát nincs már érzés és szégyenkezés az emberekben? avagy nem vette észre még most sem ez a szerencsétlen, hogy mint darabant szolgált mindenki gyűlöli. Ur azért, mert törvénytelen czelokra vásárra vitte magát, paraszt, mert elpáholása miatt nem huzódik vissza. De ez mindhiába való beszéd. Befejezett tény az, hogy Kovács Gusztáv visszajön és „főispán“ akar lenni, még ha össze vannak is törve ujjai, még ha megannyi szegényfolt piritja is homlokát. — Visszajön és pedig azért, mert oka van reá. Ez pedig a „nyugdíj kérdése“. Mert a főispáni állás után csak úgy kaphatja meg a nyugdíjat, ha a „hivatalos

esküt“ letette az állami tisztviselő nyugdíjazásáról szóló szabályzat ugyanis azt mondja, hogy az államtisztviselő nyugdíjra jogosult, ha hivatalos eskü alatt legalább tíz szolgálati éve van; Kovács mint pénzügyigazgató 10 szolgálati éven túl van. Minthogy pedig a nyugdíj összegének a megállapítása a legutolsó fizetés után számítandó, ilyen czélból tehát Kovácsnak szüksége van a főispáni esküre,

Az ideai sorozások. Bihar honvédelmi miniszter leiratot intézett a vármegyei és városi törvényhatóságokhoz, melyben elrendeli, hogy az állandó sorozó zottságok a fősorozás czéljából legyenek állandóan készenlétben és pedig 1906 március 5, április 3, május 21—22. június 5, augusztus 6. október 12, december 5-ik napján. Ha a politikai válság következtében a magyar honosság katonakötelesek sorozását ezekben az időközökben nem lehetne megtartani, így a miniszteri rendelet szerint csakis osztrák honosságu hadkötelesek, azonkívül honvéd póttartalékosokat sorozhatnak.

Berlin és Debreczen. A debreczeni kamarához a berlini Haldelsvertragsverein től a következő átirat érkezett. Az átiratához csatolja az új vámtarifák ügyében a német kormányhoz beadott memorandumát, melyben előterjesztéseket tesz arra nézve, hogy diplomatiailag ejtessék mód arra, hogy a különböző államokban az 1906. év március 1 én életbe lépendő új vámtarifák alkalmazására nézve egységesen állapíttassék meg az a határpont, melyen a forgalomban levő árukra az új tarifa tételei válnak érvényessé s ez a határpont legyen az áruk elvámolás czéljából való bejelentése, exclusive márcz. 1-éig. A kamara a helyi és országos kereskedelem érdekében jónak látta a javaslatokat és ugyanilyen szelienü előterjesztéseket tett.

Áthelyezés. A pénzügyminiszter Rásó János pénzügyi számellenőrt hasonmóságban saját kérelmére Nyiregyházáról a debreczeni pénzügyigazgatóság mellé rendelt számvevőséghez áthelyezte.

Pásztornét nem tartóztatják le. Pásztor Gyuláné ismeretes drámájában a királyi ügyészség és vizsgálóbíróóság vállvetve, körültekintően megéri a tárgyalásokat. Pásztorné még tegnap is súlyos betegen feküdt lakásán, úgy hogy az orvos szakértők véleménye szerint állapota még súlyosabb, mint volt pár nappal ezelőtt. Ennélfogva Pásztorné letartóztatását további intézkedéseig mellőzni fogják.

Házasságkötések és kihirdetések. A debreczeni állami anyakönyvi hivatalban a hét folyamán házasságot kötöttek: Vig József—Békési Mária, Sági Sámuel—Tömöri Agnes, Orenstein Éliás—Czeizler Czilli, Tóth Miksa—Fülöp Gizelle, Kerekes Gyula—Krizsár Mária. Szigeti István—Nagy Erzsébet, Szabó István—Kurtai Juliánna, Szentessy Sándor—Nagy Mária, Goreczky Vilmos—Kovács Margit, Larikás Gábor—Bör Mária, Schäffer András—Nagy Erzsébet, Csulei János—Hetey Matild, Marosán György—Bakóczy Erzsébet, Nepp Árpád—Nyeste Róza, Csathó Sándor—Neupauer Mária, összesen 15 pár. —

Ugyanezen idő alatt kihirdetés végett jelentkeztek: Deák Márton Varga Zsuzsánával, Schneider János özvegy Schön Bertalannával, Iván András Balla Rózával, Kunkli Ferencz Magy Máriával, Tzilági Lajos Juhász Juliánnával, Schmeer Ignác Steier Szerénával, Ksffka Károly Székely Máriával, Kovács Lajos Czigus Etellel, Deák Péter Takács Juliánnával, Csórián Ferencz Molnár Eszterrel, Vásárhelyi József Fekete Erzsébettel, Tallódi Lajos Szücs Eszterrel, Harangzó János özv. Balogh Gergelynével, Nagy Ferencz Varga Eszterrel, Hevesi Mihály Bujdosó Sárával.

**— Elmezavarában marólu-
got ivott.** Már régebb idő óta szenved elmebetegségben Bende Lajos keses-utcai 25. szám alatt. Ilyen cimen több izben került kórházi ápolás alá. Mikor nehéz betegsége erőt vesz rajta mindig öngyilkossággal foglalkozik. Tegnap este nem volt otthon az édes anyja és ezen idő alatt tért vissza betegsége. **Ebben a vigyázatlan pillanatban** lelt z:iros szódát és abból felhajtott. Ajult állapotban, összegegett szájjal találta odahaza anyja és szállította be a kórházba. Itt gyomormosást végeztek rajta. Felépüléséhez van remény.

— Hymen. Galgóczy Sándor es. és kir. 39. gyalogezredbeli számvivő őrmester eljegyezte, Gacsárdi Mihály épület munkavezető kedves leányát, Rózsikát.

— Érdekes hangverseny. A jövő hó február 4-én este 8 órakor ritka műélvezetben lesz része városunk zenekedvelő közönségének, a mikor Baka Arnold fővárosi fiatal hegedűművész Hubay Jenő kiváló tanítványa jelenleg az „Orsz. zeneakadémián” s. tanár. Rákos Ernőnek a helybeli honvéd gyalogezred népszerű őrnagyának fia mellett külföldi körutjára indulna bemutatja, művészetét a zenede disztermben. A hangversenyen még közreműködnek Schmotzer Irén operaénekesnő Abrányiné Wien Margit kitűnő növendéke és Verlin Sándorné zongora művész nő zenedék kiváló tanárnője.

**— Hetvenhárom éves orosz vé-
lemény a japánokról.** A véres orosz jagán háborúnak ugyan vége van, de Japánország továbbra is aktuális marad. És pedig a háboruban aratott fényes győzelmei következtében. Epen most közölték a lapok az hj kínai-japán szerződést; meg azt a másik hirt, hogy Nagybritánia királya és India császára a legelső angol rendjét, a térdszalagot küldi unoka öccsével, a connangthi császárral Nippon császárnak. A háboru ideje alatt roppant sokal irtak a lapok a japániak bámulatos értelm-képességeiről, valamint rohamos kulturális fejlődésükről, amelylyel a vén Európa legműveltebb népeit is már már utóérték. Érdekes, hogy már 70—75 év előtt is ugyanigy nyilatkozott a fölkelő nap országa népéről egy orosz utazó. A derék uttörő Helmezy Ujságja az öreg Társalkodó 1832 évi (73-dik szeptember 12.) száma került a városi muzeumban kezünkbe s ebből olvassuk nem csekély meglepődéssel a kövptkező hirt: „**Japáni népműveltség**” Colownin, orosz hajóskapitány, ki több esztendőt (1811-től 1813-ig) Japánban töltött, a Japánokat a világ egyik legműveltebb népének tartja. Ha mindjárt, ami a mélyebb tudományokat s a fentebb társalkodás szellemét illeti, nem mérközhettek is az Európaiakkal, mégis fölülmuljék ezeket, a kapitány véleménye szerint, az általánosán kiterjedt népműveltséggel. Ott senkit sem találhatni, legyen bármily szegény, ki olvasást s írást ne értene. A nép igen szeret olvasni s még katonákat is lehet sokszor

az őrhelyen létni, kik könyvet tartanak kezökben s így járnak fel s alá. Talán egy nép sem ismeri jobban honi történetét, mint a japáni. Általában a népnél nagyobb szellemi erő s lelki rugósság mutatkozik, mint a többi ázsiai népeknél. Az iskolában Confucius tudománya tanittatik, mely után a nemzetnek egy nagy része vallási nézetét képezte.

— Mit árusítanak a bazárosok? A bazár áru kereskedők az eddigi kereskedelmi szokás szerint: játékszerek, mindenféle apróbb-nagyobb disztárgyak, férfi-és női ruházati, fényüzési cikkek stb. Egyáltalában a bazáros-üzlet fogalmához tartozik és gyakorlatban is úgy van, hogy mindenféle, sokfajta áru árultatik, azonban többnyire nem a rendes használati tárgyak, hanem inkább a viszonyokhoz mérten, fényüzési jelleggel bírók.

— Népesedés. Az elmúlt héten összesen 59 születést — 31 fiu 28 leány — és ezzel szemben csak 36 halálozást jelentettek be. Így a lakosság száma e héten természetesen uton 23-al növekedett.

— Az őrsvezető kára. Nagy veszteség érte tegnap a debreczeni csendőrség egyik vezetőjét, Fogarásit. Szolgálat közben valahogyan elveszített 65 koronát. A bocsületes megtaláló illő jutalomban részesül, ha pénzt a csendőrlaktanyába viszi.

— Meghaltak. A tegnapi nap folyamán a következő halálozásokat jelentették be az anyakönyvesnél: Özv. Biró Jánosné ev. ref. 75 éves, Rácz Gábor ev. ref. 17 éves, Kovács József ev. ref. 28 éves, Kovács Józsefné ev. ref. 22 éves, özv. Harsányi Sándorné, ev. ref. 66 éves, Klein Bernáthné izr. 34 éves, Jándi Mihály ev. ref. 40 éves.

— Vakmerő lopás a piacon. Mayer János piaczai kereskedő elől — mint tegnapi számunkban megirtuk — egy vég vásznan elloptak. A megkárosított kereskedő feljelentése folytán a rendőrség a nyomozást megindította és megállapította, hogy a lopást nem Dédai József, hanem Dédai László követte el. Meg fogják büntetni.

— Tilos a vásárra járn. Hajdu hadház község iparosai mozgalmat indítottak az iránt, hogy a hadházi heti vásároktól a más városbeli czipészek, ezizmadia, szabók, bádigosok és kézműáru kereskedők kitiltassanak. Az alispáni hivatal már felterjesztett a község ily irányu kérését a kereskedelemügyi miniszterhez. A miniszter valószínűleg jóváhagyja.

— A közönség figyelmébe. Felhivatnak mindazon háztulajdonosok, kiknek ingatlanán bekebelezett terhek vannak, hogy e terheiket a városi adóügyszálynál még e hó folyamán az ott díjmenteseu kapható iven vallják be, hogy a teher összeg után fizetendő kamatmenyiség mérvéhez képest jövedelmi pótdó elengedésben részesülhessenek. Egyben értesítetik az ebtartó közönség, hogy az 1906. évre szóló ebvédjegyek az adópénztárban darabonként 20 fillérért kaphatók.

— Drágul a szén. A németországi közsénszindikátus a porosz szén áráat f. hó 4-iki igazgatótanácsában felemelte és valószínű, hogy e példát követik a magyar közsénbányák is. Mint értesülünk, a helybeli szénkereskedők ebből kifolyólag a porosz szén áráat métermázsanként valószínűleg 20 fillérral felemelik.

— A két kis árva. A Széchenyi-utca egyik házának pincse ablakában összebujva talált a rendőrszem két kis gyermeket. Mikor kérdőre vonta őket, hogy mit keresnek ott, sirva mondták: — Eltévedtünk és nagyon fáztunk, hát oda bujtunk. A rendőrszem bevitte a

bűnügyi osztályra, a két szájalmas alakot, ahol aztán az inspéktíós tiszt gondoskodott szálluskról. A két kis gyermek Szilágyi Gábort vallja édes atyjának.

— Akik az éjszakát járják. Két falusi leányt, akik faluról jöttek Debreczenbe, kísért be tegnap az éjszakai őrsjárat. A leányok nem tudták igazolni magukat s a bűnügyi osztályon pedig zavart beszédükből azt lehetett következtetni, hogy veszedelmes hölgyek, akik tolvajlástól nem riadnak vissza, azért őket le-tartóztatták. Mikor a polgári vegyesbe kísérték őket a rendőr börtön felügyelője sirva fakattak és ezeket mondták: Mit bántanak minket, csak az éjszakát járjuk.

— Köszönetnyilvánítás. Mindazon jó rokonok, ismerősök és barátok kik felejthetetlen jó apánk temetésén bánatunkat némileg enyhítették, fogadják ezuton való köszönetünket. E végtisztesség alkalmából köszönetünket nyilvánítjuk Dankó Mihály temetkezési intézetének is, a buzgó fáradságuk és szép kiszolgálásukért. A Sallay család.

— Értesítés. A debreczeni izr. hitközség adófizető tagjai ezennel értesítettek, miszerint az 1906. évi adókiivetés eszéljából az adókiivető bizottság az összes tagokat különböző osztályokba sorozta és az osztályozási lajstromot a mai naptól kezdve f. évi január hó 21-ig a hitközségi irodában (József kir. herceg-utca 26. sz.) közszemlére kitette, ahol az osztályozás elleni felszólamlások f. évi január hó 21-én d. e. 10 óráig írásban beadhatók, vagy az akkor ülésező adókiivető bizottság előtt személyesen is előadhatók. Megjegyeztetik, hogy az adókiivetésről külön értesítést csak azon tagok kapnak, kik eddig még megadóztatva nem voltak és a kiknek mult évi adója, vagy emeltetett vagy leszállított. Debreczen, 1906. évi január hó. A debreczeni izraelita hitközség előljárósága.

**— Ha olcsó kölcsönhöz jutni óhaj-
tana,** tessék felkeresni a „Debreczenben, Csapó-utca 12. sz. a létesült „Budapesti Takarékpénztárak Képviselőiséget”, a hol nagyobb összegű kölcsönök, a biztosíték aránya szerint 50 évre 4.70—4.90 %, 65 évre 4%—3.60 % mellett folyósítanak, mely kamatban a tőke törlesztés is benne foglaltatik. Többféle magas kamatu kölcsönök olcsóbb kamatu törlesztéses kölcsönre átcouvertáltak. Pontos és gyors kiszolgálás. Főczélunk a birtok tehermentesítése. Kérjük ezen jelentésünket ismerőseinek is tudomására hozni.

— Legujabb hir. Az Amerikai Gyémánt király megérkezett Debreczenbe. A világ legszebb gyémánt és ékszerutánzatai itt Debreczenben. Csak vasárnap, hétfőn és kedden kaphatók. Soha még eddig itt nem látott tárgyak, a vásár valószínű látványossága, mely méltó a megtekintésre. A tárgyak oly finom kivitelben vannak elkészítve, hogy ritka az a szakértő, ki a valóditól megtudja különböztetni. Gyűrűk, broszok, fülbevalók, karkötők, kézelő és inggombok, zsuzsuk, valódi amerikai dublé férfi és női lánczok. Minden tárgy, mely eddig volt 4 forint, most 1 frt. Ami 2 forint volt, most 50 kr. Széchenyi utca 35. sz. házzal szemben, az „Amerikai lobogóhoz”.

**— A „Polgári kör” bálra, Timár
bálra** és más iarsangi mulatságokba készülődő magyar ruhát viselő ifjuságnak, saját készítésű ezüst sarkantyukat készletben tart Szőke Dániel arany és ezüst műves. Gyönyörű kivitelben párja csak 15 forint. Más, e szakmába vágó munkákat is a legolcsóban készít. Üzlethelyiség Csapó utca 28 sz. (Régi Szántay féle ház.) Február 1-től üzlethelyezés 30 sz. alá Deák ltván ur házába,

— **A Központi bank** ez uton is értesíti t. vidéki ügyfeleit, hogy tőlük heti törzsbetétek kedden délelőtt is elfogadhatók. Minthogy továbbá a bank forgalma oly hatalmas arányokat öltött, hogy egy pénztár elégtelenség bizonyult, az igazgatóság a szombati befizetésekhez három pénztárt állít fel.

— **Legnagyobb hangszer üzem** József. kir. herceg utca 2. Bika szálloda mellett. Komáromi M. műhangszerkészítőnek. Mindenféle hangszerek, gramofonok nagy választékban. Kétféle hurok. Legnagyobb hangszer műhely, mindenféle hangszer javítás szakemberrel eszközöl. Czimbalom nagy raktár. Czimbalom vételnél ingyen tanítás. — **Legnagyobb zongora terem** Piacz-u. 49. Komáromi M. főpostával szemben. Nagy választék zongora, piszínó, harmoniumokból legkiválóbb gyártmány részletfizetésre is. Zongora javítást, rövidre vágást szakemberrel eszközöl. Zongora hangolást művésziességgel készít vidéken is.

— **A Magyar király kávéházban** kétféle kávéházi italok, állandó hideg buffet mellett minden este fölváltva elsőrangú zenekar hangversenyt tart. Legdivatosabb billiárdok. Figyelmes kiszolgálásra legjobban ügyel Erős Jakab, kávé.

— **A „Központi Bank“** mint szövetkezet működését már megkezdte. Heti törzsbetét 50 fillér. Egy törzsbetét 100 kor. bit-re jogosít. A már belépett tagok törzskönyveiket az intézet helyiségében (Czégelyház) átvehetik. Ugyanott új tagok is felvéhetnek.

— **Hölgyek figyelmébe.** Alkalmi bevásárlás december 31-ig. Rendkívüli lezárt áron divatcikkek, *selymek*, női ruha szövetek, *felöltők*. Molnár Ferencz, Zádor Lajos utóda női divattermében.

— **A Népegészség Bank megnyitott.** Heti befizetési könyvecskéi (legkisebb 10 fill.) kiválthatók Piacz-utca 42 sz. a, Lamprecht palota, földszint sz. udvarban.

— **Roppant érdeklődés nyilvánul** egy új csuzellenes szer iránt, melyet a Székelyhavasok alján található édesvízi szikacsóból készít Balázsovich Sándor gyógyszerész Sepsiszentgyörgyön 182 szám. Ez a törvényesen védett „Indaszesz“, melynek hatásáról a legelőkelőbb orvosok is a legnagyobb elismeréssel nyilatkoznak. Kik köszvény, csúsz, tagszagatás stb. betegségben szenvednek, saját érdekükben használják az „Ind-szesz“-t, mely 2 és 1 koronás mindenütt kapható.

— **Bársony ágató készülék kapható** Mentse áruházában

TÁVIRATOK

A vezérőlbizottság ülése.

Budapest, jan. 13. A vezérőlbizottság ma este folytatta ülését Kosuth Ferenc elnöke alatt. Az ülésen a nemzeti ellenállás erősítésével foglalkoztak, Hosszabb vitát keltett a külföldi kereskedelmi szerződések megkötése. A vezérőlbizottság tiltakozik ellene és kijelenti, hogy a nemzetre a törvénytelen kormány által kötött szerződések folytán kötelezettség nem hárulhat. Ez ügyben megkeresi a koalícióba tartozó pártokat, hogy foglaljanak állást a szerződések ellen. A póttartalékosok segélyezésének ügyét Hadik gróf terjesztette be és a vezérőlbizottság elhatározta, hogy felhívást intéz a gyárakhoz, vállalatokhoz, nagyobb magáncégekhez, hogy a behívott póttartalékos alkalmazottjaikkal szemben legyenek méltányosak s lehetőleg tartásuk meg állásaikat. A vár-

megyékben pedig gyűjtést indítanak meg a póttartalékosok családjainak segélyezésére.

A király béke feltételei.

Budapest, jan. 13. A Magyar Hírlap jó forrásból értesül azokról a békefeltételekről, a melyek a béke létrejöttének alapját kell hogy képezzék. A feltételek főbb részei ezek volnának:

1. A 400 millió hadikölcsön megszavazása,

2. A vámszerződéseknek 1907-ig való elodázása.

3. Az elmaradt adók beszedésének elvégzése és a meg nem szavazott ujjonczok sürgős kiállítása.

4. A vádindítványok teljesítése.

5. A közigazgatás államosítása.

6. Házaszály revízió,

A lap hír szerint arról is értesült, hogy a kormány a közeljövőben még nagyobb erőszakot fog alkalmazni, hogy a békének létrejöttét siettesse.

A koalíció körében egyáltalán nem akarnak tudni békeponctok egyikéről sem, mert valamennyi a nemzeti ügyek eláramlását jelentené. Andrássy Gyula gróf úgy nyilatkozott, hogy az esetre, ha a király a vezényszó jogát ellsmerné és annak megadását a jövőben kilátásba helyezné, a béketárgyalások a legkomolyabban megkezdhetők volnának.

Botrányos panama.

Budapest, jan. 13. Évekkel ezelőtt történt, hogy az Engel Mihály-féle pécsi borkereskedő céget hamis borok készítése és forgalomba hozatala miatt 100 ezer korona pénzbírságra és 2 évi fogságra ítélték el. Az ítélet előtt Engel Mihály külföldre szökött, de ott nem lehetett üldözni. A családja mindent elkövetett az előbbi kormányoknál, hogy királyi kegyelmet kapjon, de nem sikerült, Engel József, az elítélt bátyja Kristóffyékkel lépett összeköttetésbe és sikerült is neki egy negyed millió korona lefizetésével a királyi kegyelmet kieszközölni. Engel Mihály két három nap múlva visszatér Magyarországra. Érdekes, hogy Tisza minisztersége idején Engel Józsefet kitusították, a mikor ezzel a kéréssel fordult hozzá.

Gyűlés az adók ügyében.

Budapest, jan. 13. Budapest székesfőváros háztulajdonosai és a közeletnek igen számos kiváló tagja ma értekezletet tartott. Ezen az ankéten elhatározták, hogy az esetre, ha márczius 1-ig új kormány nem alakul s a békés kibontakozás létre nem jön, az adókat több vidéki város mintájára takarékpénztárban helyezik el.

Turócsmegye installált.

Turócszentmárton, január 13. Köcsön Lajos turóczi főispánt installálták a tót hazaárulók. A vármegye-háza környékét csendőrök és katonák lepték el. Az utcán nagy néptömeg

volt jelen. Köcsönt tizenkét bizottsági tag installálta. Majd kinevezte Kucs Már Miklós titkárát főjegyzőnek. Este Köcsön Budapestre utazott.

Beniczky és az új főispán.

Budapest, január 13. Beniczky Lajos Pest megye alispánját ma megkérdezték, hogy milyen álláspontra helyezkedik, ha Laszberg utódját kinevezik. Beniczky kijelentette, hogy a főispánnal mint magán emberrel érintkezni fog, de mint főispánnal egyáltalán szóba nem áll.

A lugosi főispánság.

Budapest, január 13. Pogány Károly Krassószörénymegye főispánja ma megsürgette lemondását. Kristóffy kijelentette neki, hogy a napokban felmenti és utódját kinevezeti.

Emlékezés Oroszországban.

Pétervári, január 13. E hó 19-én lesz az oroszok vízkereszt ünnepe, a melyen tudvalevőleg tavaly a téli palota ellen a végzetes lövést tettek. Trepov tanácsára a csár elhatározta, hogy vízkereszt ünnepet az idén nem Pétervárott, hanem Carskoje Szeloban fogja megtartani az összes gárdacsapatok küldöttségeinek jelenlétében.

Gyilkos utazó.

Berlin, jan. 13. jelentik. Egy Róser Richárd nevű 62 éves kereskedelmi utazó 42 éves unokahugát, Bulney Friderikát revolverrel agyonlőtte, aztán öngyilkossági kísérletet tett.

Hét ember halála.

Innsbruck, jan. 13. Tizenkét teologus tegnap a Haltalban le akart szállni a Stempenjochból. Utközben egy lavina érte őket utól, a mely 7 teologust magával sodort és eltemette. Társainak sikerült egynek kivételével a szerencsétlenül járt embereket megmenteni. Ez az egy szerencsétlenül járt teologus Westfalai münsterből való.

A gyilkos csendőr.

Aknaszlatina, jan. 13. Csokai Sándor a gyilkos csendőr rémes tette igazgatóságban tartja az egész lakosságot. Az áldozat sógora Övpini Nándor az osztrák magyar bank helyettes főnöke súlyos beteg lett. Kassáról hadbírókat küldtek ki a helyszínére, hol a megfagyott vértócsa még most is látható. Az áldozatot délután felboncolták. A gyilkos csendőr 2 hét előtt Hubert aknaszlatinai korcsmáros mellének szurony szegezett, mert nem akart pálinkát adni neki.

Az orosz forradalom.

Berlin, jan. 13. Kievből jelentik: A rendőrség tegnap körülzárta a zsinagógát és letartóztatott 220 fiatal munkást és munkásleányt. A rendőrséghez feljelentés érkezett, hogy a zsidótemplomban titkos gyűlést akarnak tartani, de később megállapították, hogy a zsidók azért mentek a templomba, hogy a segítő bizottságoktól adományokat vegyenek át.

1906/96 4-5-6 old

Vieperülötöl

Berlin, jan. 13. Varsóból jeleltük: A hivatalos Varsatsky Dnévik jelenti, hogy a forradalmárok varsói szervezőbizottságának összes tagjait letartóztatták, kik kivétel nélkül zsidók. A rendőrség letartóztatta továbbá a zsidó forradalmi törvényszék tagjait is, kik épen egy czukrász üzletben gyűlést tartottak és halálos ítéleteket hoztak.

Közgazdaság.

Terményfőzede.

Schwarz E. debreczeni bizományos távirati jelentése.

Budapest 1906 január 13

Készárú 5-10 olcsóbb, határidők lanyhák.

Table with 2 columns: Year and Price. Rows include 1906. októberi buza (16 70-72), 1906. áprilisi buza (17.06-08), 1906. októberi rozs (13.98-00), 1906. áprilisi rozs (14.40-42), 1906. októberi zab (13.60-62), 1906. májusi tengeri (13.60-62), 1905. júliusi (13.60-62), 1905. aug. (13.60-62), 1905. szeptemberi (13.60-62), 1906. szeptemberi repce (13.60-62).

Mulatságok.

Gazdászok bálja.

Saját tudósítónktól.

Debreczen jan. 13.

Aczélos izmu derék gazdászaink, a kik a jövődő Magyarországnak lesznek számottevő értelmes munkásai tegnap bizonyították, hogy nemcsak a kalászos buzatermő földön, hanem a sima parketten is otthon találják magukat.

Hangulatos fényes mulatságot rendeztnek a Bika szálloda disztermében, a melyen részt vett Debreczen előkelő hölgyközönsége, s notabilitásaink közül igen sokan. Csupa hangulat és jókedv uralta ezt a mulatságot, a melyen a hagyományos szokás szerint Magyar Kálmán és Imre a mi mesés két czigányprimásunk húzta a szép csárdásokat, waltzereket és bostonokat kivilágos kiviradtig.

A fényes mulatságon a notabilitások közül jelen voltak gróf Dégenfeld József, Domahidy Elemér, Porubszky Jenő kir. táblai elnök, Szüts Miklós törvényszéki elnök, s Eisenmann Oszkár h. pénzügyigazgató.

A jelen volt hölgyek névsorát a következőkben állította össze tudósítónk.

Urasszonyok: Nagy Lajosné, Bészler Károlyné, Udvarhelyi Gézáné, Perczel D.-né, dr. Szotyori Nagy Kálmánné, Bay S.-né, Sárossyné, Molnár J.-né, dr. Rózsa Mórné, Buchwein Albiné, Domokos J.-né, Jászay Endréné, Bisotkáné, Hubay Alajosné, Ujfalussy Lajosné, Szabó Kálmánné, dr. Balkányi Miklósné, Holssy B.-né, özv. Kiss Gyuláné, Harsányi Gusztávné, Des Combes Henrikné, özv. Potoránné, Bekéné, Donogán J.-né, Bánó Schelmé, Bekésy L.-né, Bárdos G.-né, Miklóssy Gy.-né, Péntes S.-né, Szöllőssy R.-né, Dömök B.-né, Sáfrány B.-né, Maternyi Lajosné, Szunyogh S.-né, Dapssy Gy.-né (Salgó-Tarján.) Horváth I.-né, Dappler T.-né, Lovass Endrénné, dr. Mayer A.-né, özv. I.-né, Fahlhaberné, dr. Kardos Samuné.

Urleányok: Nagy Zsazsa, Perczel Etuska, Lukács Erzsike, Szotyori Nagy Ilonka, Ekensberger Ilonka, Bay Katicza, Molnár Pirike, Bisotka Rózsi. Rózsa Ilonka, Domokos Bözsike, Buchvein Annuska, Hepke Margit, Jászay Gizike, Hubay Mariska, Ujfalussy Vera, Szabó Anica, Kiss Karola, Harsány Margitka, Lutter Ilonka, Des Gombes Gi-

zike, Potorán nővérek, Beke Lili, Kálmánchelyi Katika Radó Irénke, Donogán Katica, Békessy Patyi, Bárdos Maresa, Kovács Erzsike, Kovács Ilonka Kis Kata, Miklóssy Margitka, Péntes Ilonka, Riesz Vilma, Benyás Erzsike, Bíró Ilonka, Szarukán Lili és Klára, Nánassy Gabika, Csiky Annuska, Hegedüs Margitka, Oláh Irmuska, Sáfrány Irénke, Maternyi Aranka, Dapsy Ilonka, Szunyogh Margit, Papler Irmuska, Dömök Irén, Mier Pálma.

REGÉNY-CSARNOK.

A hetes számu zárka.

88. Bűnügyi regény.

Minden teremből oda sereglettek a kíváncsivá lett nézők és sejtették, hogy itt nem valami közönséges játszmaról van szó, hanem van a d logban valami nyugtalanító, fenyegető is.

A két játékos a szokásos udvariasággal köszöntötte egymást, akárcsak midőn a párbajozó félek előbb kardjaik hegyével üdvözlök egymást. A hercegeg azután levette keztyűjét és megkérdezte:

— Tétje, ugyebár, — nyolcvanezer franc?

— Igenis uram!

— Jó. Tartom!

Kézbe vette a kártyákat és ellenfelének mutat egy dámát. De ez nem mozdult. Nyugodtan, szinte közömbösen nézte a hercegeget, anélkül, hogy egy szót is szólt volna.

A hercegeg nagyot nézett.

— Bocsanat uram, szólt, nem halotta?

— De igen!

— Azt mondtam, megtartom az öszszeget!

— Igenis.

— Nem akarja a játszmat folytatni?

— Dehogynem.

— No de...

(Folytatjuk.)

Rákos Arnold

fővárosi hegedűművész

Elite Nagy Hangversenye

Schmotzer Irén és Verlin Sándorné operanékesnő zongoraművésznő közreműködésével

1906. Február 4 én este fél 8 óraker a Zenede disztermében.

Műsor:

I. Beethoven: Hegedűverseny D dur I-ső tétel (Hubay Jenő cuadenziájával.) Előadja: Rákos Arnold.

II. a) Wagner: Aria Tanhäuser operából. — b) Ifj. Ábrányi Emiltől: „Szeretlek.“ Enekl: Schmotzer Irén.

III. a) Bhopin Nocturne „Fis“ dur. b) Moszkowsky „Tarantelle“. Zongorán előadja: Verlin Sándorné.

IV. a) Bach, Präludium. b) Goldmark, „Air“. c) Paganini: „Caprice“ (No. 24.) Előadja: Rákos Arnold.

V. a) Thomas, Aria „Mignon“ operából. b) Farkas Ödön, „Sir a nóta“. c) Müller Károly „Ezt a rózsát“. Enekl: Schmotzer Irén.

VI. Wienowszky, Faust Fantazia. Előadja: Rákos Arnold.

Helyárak: I-V. sor elsőrendű ülöhely 4 kor. VI-X. sor másodrendű ülöhely 3 kor. Állöhely 2 korona.

Jegyek kaphatók: Csáthy Ferencz könyvkereskedésében Debreczenben. II. Egyháztér 2.

Donogán és Somossy

DEBRECZEN, Kistemplombazár.

Francia

Flanell

tiszta gyapju méterenként

50 krajczár

Oriási választék.

Iszakosság nincs többé!

Kivánatra bárkinek bérmentesen küldünk egy próbát a COZAPORBól. Kávé, tea, étel vagy szeszese italban egyformán adható az ivó tudta nélkül.

A COZAPOR többet ér, mint a világ minden szöbeszede a tartózkodásról, mert csodahatása ellenzennessé teszi az iszakosnak a szeszese italt. A COZA oly csendesen és biztosan hat, hogy azt feleség, testvér avagy gyerme egyaránt, az ivónak tudta nélkül adhatja és az illető még csak nem is sejtí mi okozta javulását.

COZA a családok ezreit békítette ki ismét, sok sok ezer férfi, a szegyen és becstelenségtől megmentett, kik ké öbb józan polgárok és ügyes üzletemberek lettek. Temérdek fiatal embert a jó utra, és szerencséhez segített és sok embernek életét számos évvel meghosszabbította.

Az intézet mely a COZAPOR tulajdonosa, mindazoknak kik kívánják egy próba adagot és egy köszönő irásokkal telt könyvet díj és költségmentesen küld, hogy így bárki is meggyöz zódhessen biztos hatásáról. Kezeskedünk, hogy az egészségre teljesen ártalmatlan.

Képviselelünk ki szerünket raktáron tartja és az bárkinek díjmentesen egy könyvet ad a következők Balázs Ödön gyógyszerész ur.

Minden kérdést próbát és könyvet illetőleg Debreczen kívül lakók egyenesen Londonba intézzék!

INGYEN PROBA 88. sz. Vágja ki ezen szelvényt és küldje még ma az intézetnek. (Levelek 25 fillér levelezőlapok 10 fillérre bérmentesítendők.)

COZA INSTITUTE

(Dept. 38.)

62, Chancery Lane, London, Anglia.

Hollandi gyomorcsseppek

a legkitünőbb hásiszer minden-nemü gyomorfájásnál, gyomor-görcsnél, emésztési zavaroknál.

Használati utasítás mellékelve minden üvegehez.

Kéznel tartása kiválóan ajánlható oly egyéneknek, kik nyaralni, utazni mennek, vagy akik tanyákon vagy kis faluban tartózkodnak, hol baj esetén orvosi segítséghez azonnal nem juthatnak.

1 üveg „Hollandi csepp“ ára 40 fillér.

Kapható:

Mihalovits Jenő

gyógyszertárában

DEBRECZEN, városházzal szemben.

Csődalatti kiárulás!

Rózsa Lajos csődtömegéhez tartozó áruk, ugymint: női-, leány- és gyermek-

felöltők, kalapok

stb., Január 14-től kezdve, a Bazárterti üzlet helyiségében, **beszerzési áron alól** kiárusítanak.

Dr. Borsovay Jenő,
csődtömeggondnok.

74
kitüntetés,
6
állami érem!

10,000
motór a legteljesebb
megelégedésre
szállítva.

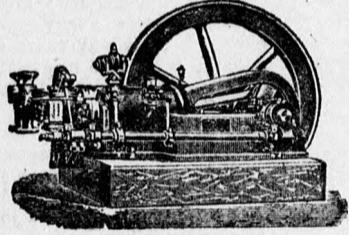
Drezdai motorgyár r.-t.

(ezelőtt Hilde) főtelepe.

GELLÉRT IGNÁCZ és TÁRSA

Budapest, VI., Teréz-körút 41. sz.
Telefon 12-91.

Benzinmotórok, légszuszott motórok,
nyersolajmotórok, szesz (spirítus) mo-
tórok, acetylen-motórok, Benzin lo-
komobilok cséplésre.

Szivógáz (generátoros) motórok a legmo-
dernebb és legteljesebb, beigazoltan a legolcsóbb
üzemet nyújtó erőgépek.

A drezdai motór világszerte elis-
merően a leg-
kötényebb gyártmány. Kipróbált tökéletes szer-
kezet. Válogatott legjobb anyagból a legbiztosabban és a
legpontosabban készítve.

Tartós! Sok évi használat után sem szorul
reparatúrára. Feltétlenül üzem-
biztos. Kezelése rendkívül egyszerű. Az üzem-
költségek a legolcsóbbak.

Drezdai motórok üzemből meg-
tekinthetők
számtalan iparvállalatban és uradalmak gazdasági üze-
meiben: malmokban, téglagyárakban,
famegmunkálásnál, faaprításnál, víz-
emelő (szivattyú) telepeken, gazdasági
takarmány-kamrákban, tejgazdasá-
gokban, cséplésnél stb. stb.

Teljes üzembereendezések (malmok, gazda-
sági üzemek, közlömü szerkezetek stb)
szakszerű szállítása.

Felvilágosítások és költségvetések
készítéssel adunk.
Legmosszebb menő jótállás! Kedvező fizetési
feltételek!

Debreczen specialitása

a világhírű törvényesen védett

Neumann Nándor-

féle, saját gyártmányu

kályha ezüstöző

Szobaleány védjeggyel ellátva.
Megrendelhető és kapható a ké-
szítőnél

Neumann Nándornál,

festéknagykereskedő,

DEBRECZEN, Halvan utca 5 szám.

Viszonteladónak árkedvezmény.

Globin

a legjobb és legfinomabb
cipőtisztítószer.

Férfi ing sima 1 frt, hajtásos 120 krtól.

Ujévi

alkalmi tárgyak.

Női ing 50 krtól, háló kötös 65 krtól, disz
kötény 25 krtól, selyem kendő 30 krtól,
fekete disz kötény 40 krtól, gyermek ruhák,
női- és gyermek reform és empir kötények,
fiú és leány fehérneműek óriási raktár.
Plüss, bársony, zsenília, kasmir, posztó és
flanél kendőkben dúsz választék. Az idény
előhaladtával az összes téli áru cikkek
tetemesen leszállított árban árusítanak el.

Doszpoly János utóda

Főtér, Tisza-palota.

Gallér 12 krtól, kézzel 20 krtól.

**Az Alföldi takarékpénztár
DEBRECZENBEN, Piacz-utoza saját ház.****Elfogad betéteket**

Takarékpénztári könyvecskókra és Che-
queszámlára.

Kölcsönöket nyújt

váltókra, kötelezvényekre, és folyó-
számlákra a legelőnyösebb kamatláb
mellett.

Törlesztéses kölcsönök

földbirtokokra s más ingatlanokra.

Tőzsdei megbízások

értékpapírok vételére és eladására.

Óvadék kölcsönök

vállalkozóknak, bérlőknek és hivatalno-
koknak.

Kölcsönök

tőzsdén jegyzett értékpapírokra, zálog-
levelekre, valamint vidéki pénzintézetek
részvényeire.

Értékpapírok,

ércpénzek és külföldi bankjegyek be-
váltása és eladása.

Hitelrészes

csoportbeli váltók leszámítolása egye-
temleges felelősség mellett.

Kölcsönöket ad

nyugdíjképes köztisztviselőknek 10, 15
és 20 évi törlesztésre.

Beraktároz

árakat és terményt saját raktárába és
azokra előleget is nyújt.

Mindennemű felvilágosítással szí-
vesen szolgál

az intézet ügyezetője.

Köhögés.

A ki ezt meg nem figyeli, várkezik saját
testén!

KAISER mell-caramellai

a 3 hárfával.

Orvosilag kipróbált és ajánlva köhögést
rekedség, katharrus, nyálkásodás és gége-
katarhus ellen.

4512 közj. hit. bizonyítvány, hogy igaz,
amit ígér. Csomagja 20 és 40 fillér Tóth
Béla, dr. Róthschnek V. Emil utóda Grósz
Nagy Ferencz és Mihalovits gyógyszerárban.
Trón Gyula gyógyserésznél Ujfehértón.

Az olcsó alkalmi és nász ajándék vásár megkezdődött**Budapesti Koronás Áruházban**

Debreczen, Piacz-utoza 7. (Vecsey-palota.)

Chinazüst és Majolika disztárgyakat, Gyermek játékokat, Szobrokat, női kézi Tászkákat, Szivar és Pénztárcákat,
Albumot, dohányzó Asztalkákat, író készleteket, sörös, boros, ebédlő és mosdó készleteket.

Olcsón lehet vásárolni

Fekete kávé majolika készlet, tálcával 6 darabból teljesen felszerelve 2 kor. | Kályha elővédő erős sárga fémből, nagyon elegáns — — — — 2 kor.
Tofászkészlet nickelből vagy majolikából 3 darabból — — — — 2 kor. | Bronzlámpa rendkívül elegáns, teljesen felszerelve golyó és cillderrel 2 kor.
50 darab legfinomabb vászonpapír díszes dobozban — — — — 50 fill. | Likör készlet nickel tálcával — — — — 50 fill.

Áruházam a fővárosi áruházak mintájára van berendezve Egész napon át nyitva.
Megtékinthető vásárlási kenyszer nélkül Tíz korona vásárlásnál 5% engedmény.

Minden tárgyon ráírott szabott árak.

Külön 50 filléres osztály.

Schön Márkus.

Apró hirdetések.

1. szög 40 fillér, azontal minden szó 4 fillér. A legkisebb hirdetés 40 fillér. Vastag betűkből szedett minden szó 4 fillér. — Vidéki tudakozásnál tessék válaszbélyeget csatolni.

Köhögésnél legjobb cukor a Borsy féle pemeleffi cukorka. Kapható Jóna és Jóna drogueria, Budai cukrászda és minden jobb fűszerüzletben.

Vasestergályozást, vasgyalulást, gépjavitást a legolcsóbban vállal Preiszler Mór gépműhely Debreczen, Deák-Ferencz-utca 22.

Tiszti szivarka hüvely valódi Egyiptomi „Verge egészségi papirból” minden darab beszótt nicotin fogóval ellátva csakis Merklinél kapható Fűvészkert-u. 14. Telefon 374., mert ott van a világhírű „Progress” egész égi hüvely gyár fűrésztára csak ott kapható 100 db. Tiszti hüvely 10 kr. Rákóczy 14 kr. Ambro 12 kr. Kling 8 kr.

Csekély heti vagy havi részletekben beszerezhető Kaiser Salamon Debreczen leg nagyobb részletáruházában Hatvan u. 2. Váson, Kézűtáru, férfi és női készrnhák, felöltők, őszi és tavaszi gallérok, fiú és leány öltönyök, tükrök, képek és nádszékkek. Mérték utáni öltönyszövetekből óriási választék. Tisztviselők, hajduk, rendőrök és gyári munkásoknak 15 százalék árengedmény.

Gummi és rézbélyegzők, festékpárna, pecsétnyomó, számozógép és izléses nyomtatványok legelőnyösebben beszerezhetők az Első debreczeni rugyanta-bélyegző gyár és nyomdában Simonffy u. cza 5. sz.

Homokkert II. j. 169. számú ház 320 négyszögöl szőlőterülettel, jövedelmez 500 koronát, 5000 koronáért szabad kézből eladó. A vételhez csak 1400 korona szükséges. Értekezhetni lehet a tulajdonossal Homokkert I. járás 34. szám alatt.

Órák és ékszerek a legolcsóbban csakis Neuhanser Károly máv. pályórásnál Pi. cz. u. 81. sz. a. új helyiségében kaphatók. Nagy választék látzerészeti cikkekben. Javítások jutányosan vállaltatnak. Ugyanott jó házból való tanuló fűvételik.

Férfi és női ruhákat legjobban tisztít és javít Elek András Egyházter 3. szám.

Kisebbszerű üzlethelyiség kiadó Kossuth-utca 6. Értekezhetni ugyanott Boros Testvéreknel.

Köszvénynél és csuznál használjuk egyedül a híres királybalzsamot, mely legujabb szer minden külső és belső fájdalmak ellen, tehát minden háznál tartani kell. Egy nagy üveg utasítással 2 korona. Kapható a készülő Grósz Nagy Ferencz gyógyszerésznél Debreczen, Kossuth-utca „Arany egyszaru” gyógyszerház.

Niklós és Társa (börönd) koffer gyártó műhelye Debreczen, Piacz-utca 26. nagytörsde mellett. Nagy raktárt tart saját gyártmányu kősi és láda kofferokban, saját gyártmányu utazó, piaci és iskola táskákban, kősi táskák, szivar-, cigarettá- és dohány tárcákban. Javítások és megrendelések pontosan és olcsón eszközöltenek.

Kohn Hermann Hatvan-u. 17. szám alatti üzletében legelőnyösebb fizetési feltételek mellett beszerezhető mindenféle kézműáru, továbbá férfi és női felöltők és szövetek **heti vagy havi kényelmes részletfizetésre.**

Regények, diszművek, mindennemű könyvek új és használt állapotban potom áron kaphatók Harmathy könyvüzletében Fűvészkert-u. 14. Régiségek megvételnek. Könyvek részletfizetésre is kaphatók. Telefon 374.

Villamos csengők, telefonok, villámhárítók berendezését minden terjedelemben, javítását és évi gondozását legjutányosabban és jótállás mellett eszközli Földvári L. debreczeni első Elektrotechnikai vállalata Kossuth-utca 1. szám

az udvarban.) **Villamos felszerelések, zseblámpák, kerékpárok és alkatrészek** raktára. Képes arjegyzék ingyen. — Telefon szám 168.

Molnár Jenő fűszerkereskedő Piacz-utca 12. sz. (Stenczinger ház) ajánlj 1 liter szalon petrolumot 16, 1 nagy üveg Brázay féle sóborszesz 90, 1 kis üveg Brázay-féle sóborszesz 45, 1 ko vegyes tea sütemény 75, 1 ko Családi Cuba kávé 130, 1 dbg „Molnár” féle tea keverék 06, Óriási maróni 20 kr. Mindenféle rumok és likőrök a legolcsóbb árban.

Hirdetés 100-ól száraz egyéves Bükkfa eladó Biharmegyében a Margittai vasuti állomás közelében. Értekezhetni Szabó Istvánnál Margittán, Kis-utca.

Kitűnő borok. Asztali ó bor 1 liter 32 kr. Magyarádi ó 1 liter 40 kr. Szegszárdi veres 1902. évi 40 kr. Szegszárdi veres 1900. évi 48 kr. Magyar pezsgőbor 1 üveg 120 kr Kontsek Gézánál Fűvület Kossuth-utca. Fióküzlet Csapó-utca.

Vasestergályos és géplakatos tanoncok gépműhelybe fűvételnek Deák Ferencz-utca 22.

Pénzkölcsön azonnal 4, 5, 6 százalékra mindenkinek, minden összegben adósevelekre, váltókra, kötvényekre, életbiztosításokra, zálogtárgyakra, részlet visszafizetésre is. G. Löhlhoffel, Berlin W. 35. Visszbélyeg.

Czímfestési és szobafestői munkák a legszebb kivitelben és olcsó árban vállaltatnak Schuller Sámuel szoba- és címfestőnél Simonffy u. 25. Ugyanott tanuló fizetéssel fűvételik.

Homokkertben, fűton, legszebb helyen, 182. számú, 9 évig adómentes ház, jó ivóvízü kut, mellékhelyiségekkel és jó termő szőlővel eladó. Bővebbet ugyanott.

Egy modern új épület, 10 évi adómentességgel eladó. Czim a kiadóban.

Óvadékképes kereskedő vagy iparos, szikviz elárúsítására felvételik. Teleki-utca 100. szám.

Szakácsnő egy kis háztartáshoz felvételik. Teleki-utca 100.

Kevésbé használt harmonihm, olcsón eladó. Jókai-u. 11. sz. a.

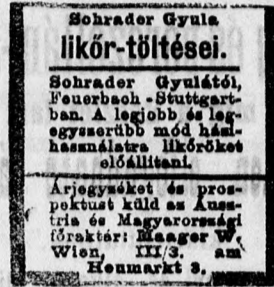
Májusra kerések egy 3 vagy 4 szobás lakást vagy egész házat bérelni. Ajánlatok „Május” czímen a szerkesztőségbe czimzendők.

Ki csinálja? A legolcsóbb cipőjavítást szak szerűen Debreczenben. **Szabó György** cipész, Cserepes-utca 18. szám alatt.

A legjobb széna a Gilányi kaszárnyában 6 K 40 fillérért kapható.

Eljegyzéseken, lakadalmakon főzést vállal egy kitanult szakács. Czime: Eötvös 27. Molnár János.

Gansin a legjobb cipőfényesítő, chevraux és boxcipő-erém. Kapható mindenütt.

18314/1905. Tkv.

Arverési hirdetményi kivonat.

A debreczeni kir. törvényszék mint telekkönyvi hatóság közhírré teszi, hogy Dr. Király Péter csatlakoztatott társai végrehajthatóknak Szilágyi Imre végrehajtást szenvedő eleni végrehajtási ügyében a debreczeni kir. törvényszék területén lévő, Balmazújváros község határában fekvő, a balmazújvárosi 377.sz. tjkvben A + 3. sorsz. 3084/a. 1. hrsz. alatt felvett, fele részben Szilágyi Imre végrehajtást szenvedett, másik fele részben pedig neje Csige Mária nevében álló, az 1881. LX. t.-cz. 156. §. a) pontja alapján egészben elárverezendő ingatlanra 227 koronában; továbbá a balmazújvárosi 2350. sz. tjkvben A + 2. sorsz., 3084/a. 2. hrsz. alatt felvett, fele részben Szilágyi Imre végrehajtást szenvedett, másik fele részben pedig neje Csige Mária nevében álló, az 1881. LX. t.-cz. 156. §. a) pontja értelmében egészben elárverezendő ingatlanra 226 koronában; ugy a balmazújvárosi 2198. sz. tjkvben A + 2. sorsz. 3177/b. hrsz. alatt felvett, ez idő szerint a végrehajtást szenvedett Szilágyi Imre és neje Csige Mária jogutódai Rácz Mihály és neje R. Tóth Zsuzsanna nevében álló, az 1881. LX. t.-cz. 156. §. a) pontja értelmében, egészben elárverezendő ingatlanra 228 koronában; végül a balmazújvárosi 917. sz. tjkvben A + 1—2. sorszámok alatt felvett, fele részben végrehajtást szenvedett Szilágyi Imre, másik fele részben pedig neje: Csige Mária nevében álló, az 1881. évi LX. t.-cz. 156. §. a) pontja értelmében egészben elárverezendő 941. hrszámú házaz udvartelekre és közös legelőbeli illetőségre, azonban ezen utóbb érintett ingatlanokat illetően a kk. Szilágyi Juliánna javára B. 8. sorsz. alatt feljegyzett, nevezett kiskoru nagykorúságáig terjedő tartási és élelmezési kikötmény feltétlen érintetlen hagyása mellett, — 421 koronában az árverést elrendelte és hogy a fennebb megjelölt ingatlanok az 1906. évi február hó 8-ik napján délelőtt 9 órakor, Balmazújváros községében megtartandó nyilvános árverésen a megállapított kikiáltási áron alól is eladatni fognak.

Árverezni szándékozók tartoznak az ingatlanok becsárának 10%-át, vagyis 22 kor. 70 fill., 22 kor. 60 fill., 22 kor. 80 fill. és 42 kor. 10 fillért készpénzben, vagy az 1881: LX. t.-cz. 42. §-ában jelzett arfolyammal számított és az 1881. évi november hó 1-én 3333. sz. a. kelt igazságügyminiszteri rendelet 8. §-ában kijelölt óvadékképes értékpapirban a kiküldött kezéhez letenni, avagy az 1881: LX. t.-cz. 170. §-a értelmében a bánatpénznek a bíróságnál előleges elhelyezéséről kiállított szabályszerű elismervényt átszolgáltatni.

A kir. törvényszék, mint telekkönyvi hatóság.

Debreczen, 1905. december hó 23-án.

Eötvös Lajos, kir. tszéki bíró.

Hatóságilag engedélyezett Végkiárulás.

Raktáron lévő összes
üveg és porcellán-árak
míg a készlet tart
minden elfogadható árban
kiásíthatnak.

Ményasszonyi és alkalmi díszaján-
dék tárgyak, porcellán ét és kávé
készletek, színes üveg, viz-, sör-
bor és pálinkás készletek stb.

Üvegezési és képkeretezési vál-
lalatomat továbbra is fenntartom.

Tisztelettel

Blattner Gyula

Piacz-utca 42. sz., Lamrecht-palota.

Törvényesen védve. Minden utánzást és minden utányomást
büntetnek. — A törvény nem ismerése nem
mentség.

A bírő: Vád-
lott, én csaknem ösz-
szes és utolsó pénzét
haszonlatlan módon
teljesen értéketlen és
hatástalan szerre
pazaroltam, — jellehet
ennek, mint csaknem
mindenkinek, tudnia
kellett, hogy csak-
is Thierry balzsama és
centifolium-
kenőcs a leg-
megbízhatóbb, leg-
hatásosabb, eszha-
talan gyógyítószer
minden esetben és
ezt sok ezer kő-
szőnőirat is bizo-
nyítja.

A vádlott: Sajnos, főbbször rábeszéltem magamat
és a nekem ajánlott értéketlen és hatástalan szerre és hamis-
ított balzsamokat megvásároltam, a mit most nagyon sajnállok.
A bírő: A nem ismerése a törvény szerinti nem igazolás
és nem mentség. Miért nem küldte el magának Thierry pro-
gradal gyógyszerész sok ezer bizonyítványnyal ellátott broszúráját,
a mikor pedig kívánatra ingyen és bérmentve mindenkinek meg-
kaldik?

A vádlott: Sajnos, erről nem voltam értesítve.
A bírő: Azzal a feltétellel, hogy ezt a mulasztást pótolni
fejje, ezáltal még fölmentem az ön és hozzátartozói egészsége
iránt köteles gondoskodás áthágása alól. De továbbra is kerülje
minden más értéketlen és hatástalan surrogátum és hamisítvány
megrendelését és alkalmazását és mindig csak Thierry-balzsamát
és centrifolium-kenőcsét használja, mint a melyek az egyedül bizo-
tos, megbízható és meglepően ható szerre. Az egészség törvényeit
mindnyájunknak közelegesen, pontosan követnünk kell és figyel-
men kívül hagyását, akár tudatlanságból, akár hanyagságból,
bizonyára anyos büntetés éri, vagy betegsége, vagy legalább a
szervezet és az egészségi állapot meggyöngyölése formájában.

A szenvedő emberiség segítségére és a fájdalom s a be-
tagség enyhítésére a legmegbízhatóbban Thierry balzsama és
centifolium-kenőcs szolgál és ennek nem kell tovább szenvednie,
ha ezeket a nagyon olcsó szerre állandóan a háznál és ma-
gánál tartja és folytonosan használja.

Thierry balzsama páratlan szer köhögés, hurut,
mellbaj, tuberkulózis, torokgyulladás, rekedtség, bronchitisz, tüdő-
baj, májelfajulás, gyomorgörcs, kólika, emésztési zavar, közön-
séges influenza stb. ellen és biztos segítséget és sikert ad.
Ára: 12 kis, vagy 6 kettős üveg, vagy egyetlen nagy kü-
lönleges üveg patenzárral 5 K. franko.

Thierry centrifolium-
kenőcs non plus ultra
minden még oly régi seb, gyulladás,
kisebesedett mell, mellkeményedés,
orbáncz, daganat, kelés, sérülés, kar-
bunkulus, ujképződés, hólyag, a gyer-
mekek kisebesedése stb. ellen.

Megpuhit és fájdalom nélkül
kihuz a testbe hatolt minden idegen
testet, minő az ólom, gáz, szálla,
homok stb., jókor alkalmazva, csak-
nem mindig megakad, yozza a vér-
mérgezőést és fölöleg sse teszi a fáj-
dalmas mütétet is.

Ára 2 tégelynek franko 3 K 60.

A sok ezer eredeti köszönőirat-
tal ellátott broszúrárt kívánatra meg-
kapja mindenkül ingyen és bérmentve.
Szétküldi csak a pénz előleges
beküldése után, vagy utánvétellel:

THIERRY A.
gyógyszerész.

Prograda, Rohitsch-Sauerbrunn
mellett.

Kapható: Budapesten Török József és
Dr. Egger J. és L. uraknál, Vértés L. Lugoson
és a nagyobb gyógyszerárakban és dro-
gueriakban.

Allein echter Balsam
aus der Schutzengel-Apotheke
des
A. Thierry in Prograda
bei Rohitsch-Sauerbrunn.

Horváth János

gőzfűrész telepen
vágott tölgy tűzifa
100 kilogrammonként
75 kr-ért
kapható.
Nagyobb vételnél árkedvezmény.

Telefon 335.

Telefon 335.

NAGY LAJOS irodája

Debreczen, Csapó-u. 13.

Hivatalos órák d. e. 8—12 ig. d. u. 3—7-ig.

Aki magát nagykoru itani óhajlja!
Aki még katonai kötelezettség előtt áll és
nősülni akar! Vagy aki iparengedélyt akar
szerezni! Az forduljon Nagy Lajos Okmány-
szerző irodájához. Csapó u. 13. sz.

Szakavatottságom és feltétlen meg-
bizhatóságom mellett legfényesebben ta-
nuskodnak: Debreczen város polgármes-
teri hivatala, Törvényszék, Vizsgálóbíró-
ság, kir. Árásbíró, dr. Kardos Samu,
dr. Szöllős Dezső és dr. Király Péter ügy-
véd urak által kiállított szolgálati bizo-
nyítványaim, ahol is több mint 10 éven ke-
resztül működtem, mint fogalmazó segéd.

Névmagyarosítási ügyek és pályázati
kérvények szerkesztése elfogadtatik! Re-
mington gépeken mindennemű írásmunkát
jutányosan készítek több példányban is.
Amerikába utlevelet megszerzek!

Kanári

világhírű énekesek.

Eredeti Seif-rt vér, remek mély és siró hanggal,
urbanggal és du-fütytel, hosszú, változatos
előadással a 8, 10, 12. nőtény 3 K, kiállítási
madarak 16, 18 és 20 kor. Küldés utánvétellel.

A. BREZINA, kanári nagy tenyésztő,
Olmütz 26. sz. Valóban szolid kiszolgálás. Min-
denki megvan elégedve, ezer előismerő irat.

Központi Bank

mint szövetséget megalakult.

Egy törzsbetét 50 fillér.

Egy évtársulat 4 év.

Minden tagnak annyiszor 100 korona köl-
csönhöz van joga, a hány 50 filléres heti
betétet jegyez. — A kölcsön a heti befizeté-
sek által törlesztik — Aki könnyűszerrel
tőkét akar magának vagy hozzátartozóinak
gyűjteni, aki olcsó s könnyen törleszhető
kölcsönt akar szükség esetére biztosítani az
lépjen be a szövetségbe. — A Központi
Bank hivatalos helyisége 1905. dec. 1-től.
Debreczen, Főpiacz 65. szám.

Czégely-ház.

Előjegyzéseket elfogad alantírt igazgatóság, valamint
minden üzlet, hol a kirakatban a „Központi Bank”
m. sz aláírási felhívása látható.

Az igazgatóság: Szávay Gyula keresk. és
iparkamarai titkár, elnök. Lestyán Adorján kir. taná-
csos, kir. közjegyző alelnök. Lichtblau Albert ügyve-
sető igazgató. Dr. Nyiri Ernő jogtanácsos, jegyző

Értesítés!

Tisztelettel értesítem a mélyen tisztelt gyászoló közönséget, hogy
Csapó-utczán 4 óra fennálló

Temetkezési intézetemet

megnagyobbítottam és magam mellé Rác György urat társul vettem és a
kiste ujonbazar épületében (Donogán és Somossy urak üzlete mellett) a mai
kornak teljesen megfelelő Temetkezési intézetet nyitottunk.

Raktáron tartunk mindennemű fa és érczkoporsókat, szarfedeleket,
sirkoszorukat és minden e szakmába vágó cikketeket, és mindezeket rendkívül
olcsó árban bocsájtuk a gyászoló közönség rendelkezésére.

Temetkezéseket elvállalunk a legdiszesebbtől a legolcsóbbig. Kérem
a n. é. közönség eddigi pártfogását részünkre továbbra is fentartani.

Fő üzlet Piacz utczán, Bihary Károlyné és Rác György
Kisteplombazar.
Fiók-üzlet Csapó u. 41. temetkezési intézet tulajdonosok.

A Málnási „Siculia“.

forrás vize ártézi forrásból, nagy mélységből tör elő s így összetételében ál-
landósággal és csiramentességgel bír. Rendkívül, mondhatni páratlanul gazdag
natriumbicarbonat- és konyhasóban a így gyógyító hatása felölmulja a hasonló
összetételű de oldatban szegényebb ásványvizeket. Főleg a torok, gége, légső
hurutjánál, bizonyos gyomorhajoknál jó tekintetbe.

Budapest, 1904. december 29.

Dr. Kétly Károly,

egyet. ny. r. tanár, m. kir. udv. tanácsos, az orsz. orvos-szöv. elnöke stb. stb.

Kapható: Komlóssy L. ásványvizkereskedésében Debreczen.

1906/96 4-5-6 oldal

Vieperidőből

Legjobb
cipő-
krém

NOXIN

a
kulcsca!

Minden finomabb üzletben kapható.
Hochsinger Testvérek Budapest.
Magyar raktár Debreczenben: KOHN ADOLF és Fia exzegnél.

A város legforgalmasabb helyén
egy üzlet
más vállalat miatt
azonnal is átadó.

Czím a kiadóban.

Nagy
szőrme-áru vásár
Debreczenben
a vásártéren.

Csak 2 napig
szombat és vasárnap.

Több száz darab valódi szőrme-
boá, valamint szőrme kabátok

bámulatos olcsó árban
adatnak el.

Nagy szőrmeáru vásár
a vásártéren.

47 kiló volt

Dr. Gera Attila voloszáncsai
ur, aki a tüdővészéből eny-
nyire kigyógyult a Castillio
fenyőszőrpötől és meghízott
a Hypophosphát szőrpötől.
120 kiló lett.

Tüdőbajok (Hektika)

a légzőszervek idült katarusai ellen, jobb minden hirdetett svin dlinél az általánosan ismert „Castillio fenyőszirup”. Enyhíti a köhögést, megszünteti az éjjeli izzadást, fokozza a beteg étvágyát, megszünteti a vérköpiést. 1 üveg 2 korona 40 fillér. Ehhez való (súlyos esetben) „Guajacolin” pirulák 1 doboz 4 korona.

Vérszegények, sápkorosnók, kiknek sokat fáj a hátuk közepe, ki-ki meg belőlük egy kis dolog után a jártányi erő, kiknek rendszeresen naponként fáj a fejük, lesoványodott gyengék, kik hizni, erősödni ki-vánnak használják az „Syr Hypophosph. Co Kun” neve vértadó szőrpöt 1 üveg 2 korona 40 fillér.

Matild erém, Matild arczkenőcs, Matild szappan, arczpor szépitőszerek. Kapható mindenütt. Főraktár Török J. Budapest Helyben Tóth Béla gyógyszerésznél szemben a Bikával.

KUN ISTVÁN, gyógyszerész,

vegyi és cosmetikai készítmények műlaboratoriuma. „Laboratoire cosmétique Matilde”. (Alapították a hasonló nevű párizsi laboratorium min-tájára 1895-ben Budapesten.)

Hajduszáton, Debreczen mellett, Kossuth utca.
Direct hozzám intézett 6 koronás postai rendelések bérmentve.

Gyakorlati karácsonyi ajándék.

Minden rendszerű koresolyák, Gyermekszé-
kek, kocsik, ágyak. Vadászati fegyverek és
felszerelések. Revolverek és önvédelmi czik-
kek, fa és szénkosarak, kályha elők. Mosdó
készletek, egyszerű és a legdiszesebb kiállí-
tásba. Diszós konyha felszerelések Tóth
Gyula vaskereskedésében Piac-
utca 20 és 27 szám.

Budweisz-i és honi gyártmányú porcellán, valamint
Meldinger köpeny és öntött vaskályhák, miegen szer-
kezetű vas és porcellán burkolatu konyhák, Mul-
tiplicator hőfejlesztő konyhabetétek. Vadászfegy-
verek és felszerelések, revolverek, hűvelyek és töl-
tények. Lőpor áruda Ujdonság! Browning rend-
szerű ismétlőfegyver 1904 m. Szén és fa-
kosarak, melegvédő fürdőkádak, vasbu-
torok, gyermekszékek és kocsik, mosdó-
készletek, fényezett konyhafelszerelések,
gépmangorlók s facsarók gummi átvonattal.

TÓTH GYULA

Debreczen, Piac-u. 20-27. sz.

Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Debreczeni erőtakarmánygyár részvény társaság.

Telefon 216.

Debreczen, Margit-fürdő telep.

Telefon 216.

Ajánlja kitűnő absztrakarmányait:

„Hortobágy” cukorerőtakarmány ára 10 korona 100 kgonként Debreczen vasuti állomásra szállítva, vagy helyben háshoz szállítva. Kiválóan alkalmas igás lovak, hizó marhák, hizó ökrök és hizó disznók takarmányozására.

„Debreczen” cukorerőtakarmány ára 10 korona 100 kgonként Debreczen vasuti állomásra szállítva, vagy helyben háshoz szállítva. Kizárólag tejelő marhák takarmányozására.

„Győzelem” cukorerőtakarmány ára 9. korona 100 kgonként Debreczen vasuti állomásra szállítva, vagy helyben háshoz szállítva. Igen alkalmas munkára nem fogott igás lovak és ökrök, gulyabeli, tenyész bikák és tenyész-ser-
sek takarmányozására.

A tápértékért a gyár felelősséget vállal.

A gyár elárúsítói:

Debreczenben: Honig Emil Vár-u. 7. Deutsch Albert és fia Hatvan-u., Váray János Meszena-utca, Nagy Ferencz Czeg-
léd-u. B.-Ujvárosban: Friedländer Sámuel. Derecske: Weisz Dezső. Erőhályfalva: Grosz Lajos. H.-Bószörmény: Reich
Heinrich fia. Hajduszáton: Kun István gyógyszerész. Kisvárd: Rosenblüth Simon. Nagykároly: Czútrin Bernát, Kaufmann
Ignác és fia. Nagy-Léta: Klein Béla és Szabó Zsigmond. Páspökladány: Payer Géza. Tiszafüred: Weiszmann József.

Itt hagyom Debreczent! — Megyek Aradra!

A Bika szálloda melletti Ranunkel házban levő

rőfös- és rövidáruházam felosztatom!

Még a kinek nincs is szüksége, az is jöjjön vásárolni, mert ilyen alkalom még nem volt! És nem is lesz soha!

Mindent félárban adok.

Berendezés eladó.

Üzlethelyiség kiadó.

Tisztelettel **Hegedűs Armin**
DEBRECZEN, Piacz-utca, Bika szálloda melletti Ranunkel házban.

Piacz-utca 61. szám alatt épült kétemeletes bérházban több rendbeli modern lakás

azonnal kiadó.

Értekezhetni a tulajdonosnál **Fischer Adolf** Piacz u. 61. szám alatt.

1906. Farsangi idényre ajánljuk

a legdivatosabb bál kelméinket. 120. cm. széles fehér és színes francia batisztokat. Selymek: Crystalin Radium, Pongonette, Taffit messaline, Lyonaise divatos bál selymekben.

Egyes beosztott, félig kész, himzett-batiszt és csipkével díszített selyem ruhák 20 koronától feljebb Selyem és csipke sálak, legyezők, bál keztyűk, fehér és színes attört harisnyák, nagy választékban, olcsó szabott árakban.

Szabó Lajos Fiai

DEBRECZEN, Rózsa-tér.

Vászon, divat és szőnyegáruház.

Petroleum forrás

mely kiapadhatatlan, olcsóbb mint bárhol, csak a czégre tessék vigyázni.

Neumann Nándor

festék és petroleum nagykereskedő

Hatvan-utca 5.

első számú üzletben.

Telefon 205.

Szőlővessző

A világhírű

„Delawáre“

adja a legjobb bort!

**A phyloxera ellen áll!!
Oltani, permetezni nem kell!!**

A szőlészet kincse.

Leírását és árjegyzéket ingyen küldünk bárkinek.

Szőlőoltványok

mérsékelt áron kaphatók!

|| Nagymennyiségű sima és gyökerez Delawáre vesszőeladás. ||

Czím:

Szigyártó és Takáts

szőlőtelep tulajdonosok.

Telep: **Alsó-Szeged.**

Központi iroda: Felső-Szeged, Somogy m.

Csipke maradékok félárban.

Egész Debreczen nézete

Szallag maradékok félárban.

az, hogy

Vigyázz! Löwy-F. cégnél. Kékre festett kirakat.

rőfös és női divat áruháza, Debreczen Piacz-u. 24. sz.

Jól és olcsón lehet vásárolni női divat és legújabb angol kelméket, úgy rumburgi vásznakot, mint mindenféle damast árut, szövet garnitúrát, szőnyeg, függöny és butor kelméket.

Saját készítésű **Paplanom** a legjobb és legolcsóbb minden minőségben és színben, állandó nagy választék van raktáron; legújabb:

1 mtr. Rádium 120 cm. széles	frt. 2.50.	1 mtr. 80 cm. széles Batiszt	35. 38. 45.
1 mtr. Christalin 120 cm. széles	frt. 1.75.	1 mtr. 120 cm. széles Batiszt	50. 55. 65.

Guffrozott crep fodor minden színben mtr. 22 kr.

1 drb. selyem színházi Blous (divatos) 5.75, — ugyanolyan himzett elejű 7.50 kr.

Menyasszonyok!!! csakis itten vásároljanak!